

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ, ФІНАНСІВ ТА АУДИТУ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти
освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»/
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Програма атестаційного екзамену для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»/ 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування». Вінниця. ВНАУ. 2024. 55 с.

Укладачі:

Вдовенко Л.О., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Алескерова Ю.В., д.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Марценюк О.В., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Руда О.Л., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Рецензенти:

Польова О.Л. – д.е.н., професор кафедри бізнесу та сфери обслуговування Вінницького національного аграрного університету

Затверджено до видання навчально-методичною комісією ВНАУ

(протокол № 5 від 18.12.2024 року.)

за поданням навчально-методичної комісії ННІ «Економіки та управління»

(протокол № 3 від 16.12.2024 року.)

Коротка характеристика

Програма атестаційного екзамену складена відповідно до кваліфікаційних характеристик та стандарту вищої освіти освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування».

Атестаційний екзамен проводиться для комплексної перевірки рівня підготовки випускників вищої освіти іззапропонованими тематичними розділами навчального матеріалу.

Програма атестаційного екзамену орієнтована на результати навчання, досягнуті здобувачами вищої освіти за підсумками опанування даної освітньо-професійної програми.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	6
2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	7
3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	7
4. ОРІЄНТОВАНІ ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	39
5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	49

ВСТУП

Програма атестаційного іспиту складена відповідно до кваліфікаційних характеристик першого (бакалаврського) рівня освіти та стандарту вищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування/072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування. Атестаційний екзамен проводиться для комплексної перевірки рівня підготовки випускників вищої освіти із запропонованими тематичними розділами навчального матеріалу з метою визначення можливості опанування освітніх компонентів освітньо-професійної програми.

Випускники повинні знати:

- економічну природу та еволюцію фінансів;
- структуру фінансової системи України та органи управління;
- особливості фінансової політики України та фінансовий механізм;
- економічну сутність податків та податкової системи;
- структуру та інструменти фінансового ринку;
- основні принципи та методи державного регулювання фінансового ринку;
- порядок нарахування та сплати податків, обов'язкових зборів та платежів до бюджету;
- фінансові аспекти діяльності суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств;
- структуру бюджетної системи та особливості бюджетних відносин;
- причини виникнення, основні форми державного кредиту;
- структуру державного боргу та методи управління ним;
- систему місцевих фінансів;
- складові фінансової безпеки держави;
- особливості міжнародних фінансів;
- історичний розвиток, сутність і функції грошей;
- принципи сучасної грошової системи;
- роль кредиту в сучасній економіці та його види і форми;
- функції і складові кредитної системи;
- поняття, структуру валютних систем;
- зміст страхування та страхових відносин;
- функції та принципи страхової діяльності;
- загальна характеристика та принципи організації страхового ринку;
- державне регулювання страхової діяльності
- галузі та форми страхування;
- зміст перестрахування і співстрахування;
- формування доходів страховика;
- формування фінансових результатів страховика;
- склад і структуру банківської системи України, її еволюцію;

- правові засади здійснення банківських операцій вітчизняними банківськими установами;
- особливості формування ресурсів банківських установ;
- принципи надання банками лізингових, розрахункових і факторингових операцій банківських установ;
- склад і методи управління інвестиційними, кредитними, депозитними, валютними та розрахунково-касовими операціями.

Випускники повинні вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності для вирішення професійних завдань, володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програма атестаційного екзамену оприлюднена на офіційному веб-сайті Вінницького національного аграрного університету.

1. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Організація та проведення атестаційного екзамену базуються на таких принципах:

- академічна доброчесність;
- об'єктивність;
- прозорість і публічність;
- нетерпимість до корупційних та пов'язаних з корупцією діянь.

Інформація про результати складання атестаційного екзамену зазначається у додатку до диплому.

Програма атестаційного екзамену затверджується у встановленому порядку.

Атестаційний екзамен є обов'язковим компонентом індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Здобувач допускається до складання атестаційного екзамену за умови відсутності в нього академічної заборгованості.

При розробці програми атестаційного екзамену для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти були враховані вимоги освітньо-професійної програми та навчального плану.

При розробці програми атестаційного екзамену для здобувачів освіти були використані такі основні методичні підходи:

1. Для перевірки відповідності теоретичних знань здобувачів та їх практичної підготовки вимогам освітньої характеристики у розділах програми атестаційного екзамену зазначені основні теоретичні питання, якими має оволодіти здобувач вищої освіти з навчальних дисциплін, щоб мати можливість працювати за професійним призначенням.

2. Атестаційний екзамен має комплексний характер, тому його програма складається із узагальнених розділів програм дисциплін обов'язкового компоненту освітньо-професійної програми для оцінки загального рівня кваліфікації випускника.

3. Атестаційний екзамен проводиться за допомогою екзаменаційних білетів, складених відповідно до цієї програми. Екзаменаційні білети містять три теоретичні (на які повинна бути вичерпна відповідь), тестові завдання та практичне завдання (задача).

4. Приймає атестаційний екзамен екзаменаційна комісія, склад якої затверджується у встановленому порядку.

5. Перед початком атестаційного екзамену до екзаменаційної комісії подаються відповідні документи: наказ ректора про допуск до атестаційного екзамену здобувачів, довідка про виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестаційний екзамен проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії у формі відповідей на поставлені завдання. Рішення про оцінки приймається на закритому засіданні Екзаменаційної комісії відкритим голосуванням простою більшістю. Результати екзамену визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та 100-бальною шкалою:

Критерії оцінки результатів:

Завдання	Бали
1. Теоретичні питання	60 (по 20 балів кожне)
2. Тестові завдання :	20
Тестові завдання із «Фінанси»	по 1 балу за кожний тест
Тестові завдання із «Банківська система»	по 1 балу за кожний тест
Тестові завдання із «Страхування»	по 1 балу за кожний тест
Тестові завдання із «Гроші та кредит»	по 1 балу за кожний тест
3. Практичне завдання	20
Максимальна кількість балів – 100	

1. Теоретичні питання — 60 балів (по 20 балів кожне)

Оцінювання кожного теоретичного питання:

18–20 балів (відмінно)

Відповідь є повною, системною та глибокою; розкрито всі ключові аспекти питання відповідно до навчальної програми; матеріал викладено логічно, послідовно та структуровано. Здобувач демонструє ґрунтовне розуміння теоретичних положень, вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, узагальнювати та робити аргументовані висновки. Використовується коректна професійна фінансова термінологія без помилок. Наведено доречні приклади (у тому числі сучасні або практичні), можливе посилання на нормативні підходи або реальні економічні процеси. Відповідь свідчить про високий рівень самостійності мислення.

15–17 балів (добре)

Відповідь загалом правильна і достатньо повна, однак не всі аспекти питання розкриті однаково глибоко. Допускаються окремі неточності у формулюваннях або незначні помилки у використанні фінансової термінології. Логіка викладу в цілому збережена, але можуть бути окремі порушення послідовності. Аналітична складова присутня, проте недостатньо розгорнута. Приклади наведено, але вони можуть бути загальними або недостатньо обґрунтованими.

12–14 балів (задовільно)

Відповідь має фрагментарний або поверхневий характер; розкрито лише основні положення питання без належної деталізації. Відсутня глибина аналізу, відповідь переважно описова. Є помилки у термінології або неточності у викладенні матеріалу. Логіка відповіді частково порушена, структура нечітка. Приклади або відсутні, або формальні і не розкривають сутність питання.

0–11 балів (незадовільно)

Відповідь відсутня або не відповідає змісту питання. Матеріал викладено безсистемно або з грубими помилками. Відсутнє розуміння основних теоретичних положень. Термінологія використовується неправильно або не використовується взагалі. Відсутні будь-які ознаки аналітичного підходу.

2. Тестові завдання — 20 балів (кожне тестове завдання оцінюється в 1 бал).

- Правильна відповідь — 1 бал
- Неправильна або відсутня відповідь — 0 балів

Додаткові критерії:

- відповідь зараховується лише у разі чіткого позначення одного варіанту;
- у разі вибору кількох варіантів при одній правильній відповіді завдання оцінюється в 0 балів;
- виправлення допускаються за умови однозначного визначення остаточної відповіді.

3. Практичне завдання (задача) — 20 балів**18–20 балів (відмінно)**

Завдання виконано повністю, правильно та обґрунтовано. Здобувач демонструє чітке розуміння умови задачі, правильно обирає методику розв'язання, застосовує необхідні формули та підходи. Усі розрахунки виконані без помилок, результати є точними. Рішення подано послідовно, логічно та з належним оформленням. Висновки є повними, аргументованими та відображають економічний зміст отриманих результатів.

15–17 балів (добре)

Завдання виконано в основному правильно, однак допущено незначні помилки у розрахунках, проміжних етапах або поясненнях. Методика розв'язання обрана правильно, але обґрунтування може бути неповним. Логіка рішення збережена, проте оформлення або висновки потребують уточнення чи деталізації.

12–14 балів (задовільно)

Завдання виконано частково; здобувач демонструє обмежене розуміння умови. Є суттєві помилки у виборі методу або розрахунках. Рішення має фрагментарний характер, логіка викладення порушена. Висновки поверхневі, неповні або не відповідають отриманим результатам.

0–11 балів (незадовільно)

Завдання не виконано або виконано неправильно. Відсутнє розуміння умови задачі. Обрано неправильний підхід до розв'язання або відсутні розрахунки. Висновки відсутні або не відповідають змісту завдання.

Час виконання завдання орієнтовно - 1 год. 30 хв.

Протоколи засідання кваліфікаційної екзаменаційної комісії та залікові книжки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти підписують голова та члени комісії.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Питання до атестаційного екзамену з дисципліни

«Фінанси»

1. Економічна природа та предмет фінансів. Генезис категорії «фінанси».
2. Об'єкти та суб'єкти фінансових відносин.
3. Поняття фінансової системи. Моделі фінансових відносин у суспільстві.
4. Внутрішня структура фінансової системи.
5. Організаційна структура фінансової системи.
6. Поняття і особливості фінансового ринку.
7. Поняття і ознаки бюджету.
8. Державний борг і його структура.
9. Державний кредит та його функції.
10. Види державних позик та їх характеристика.
11. Поняття і ознаки домогосподарства.
12. Доходи та витрати домогосподарств.
13. Формування заощаджень домогосподарств та їх види.
14. Поняття та ознаки фінансів підприємств.
15. Фінансові ресурси підприємства та джерела їх формування.
16. Фінансова діяльність підприємств та методи її здійснення.
17. Сфери фінансових відносин підприємств.
18. Поняття економічної безпеки та її індикатори.
19. Фінансова безпека держави та її складові.
20. Чинники впливу на фінансову безпеку держави.
21. Міжнародні фінансово-кредитні установи та їх призначення.
22. Бюджет та бюджетна система.
23. Методи управління державним боргом.
24. Місцеві фінанси: сутність, функції та складові.
25. Соціальні позабюджетні фонди.
26. Фінанси домогосподарств: сутність та особливості.
27. Страхування та страховий ринок.
28. Фінансовий ринок: призначення та суб'єкти.
29. Фінансова політика держави та її складові.
30. Міжнародні фінанси та основні форми міжнародних розрахунків.
31. Ринок цінних паперів та його інструменти.
32. Ринок кредитних ресурсів та його інструменти.
33. Прибуток підприємства та його значення в діяльності підприємства.
34. Механізм фінансового менеджменту, його сутність та складові.
35. Міжнародний валютний фонд та його співробітництво з Україною.
36. Валютний ринок та його інструменти.
37. Ринок фінансових послуг та його особливості.
38. Сутність та функції фінансового менеджменту. Мета й основні завдання фінансового менеджменту.
39. Бюджетний процес в Україні та його особливості.
40. Роль та значення органів управління фінансової системи.

41. Місцеві бюджети як фінансова база місцевого самоврядування
42. Апарат Державної податкової служби, її роль і функції.
43. Загальнодержавні та місцеві податки і збори та їх роль у податковій системі України.
44. Податки в системі державного регулювання економіки
45. Сутність, принципи і напрями податкової політики
46. Сукупні ресурси і сукупні витрати домогосподарства.
47. Валютний ринок та види валютних операцій.
48. Соціальні позабюджетні фонди та їх роль в економіці.
49. Ринок фінансових послуг та його особливості.
50. Страхування та страховий ринок. Форми, види та галузі страхування.

Питання до атестаційного екзамену з дисципліни «Гроші та кредит»

1. Передумови появи та основні концепції походження грошей
2. Сутність грошей як економічної категорії
3. Функції грошей та їх розвиток у сучасних умовах
4. Еволюція форм грошей, що знаходяться в обігу
5. Вартість грошей та особливості їх оцінки
6. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей.
7. Поняття грошових потоків та схема їхнього руху в економіці
8. Структура грошового обігу
9. Поняття грошової маси та грошової бази
10. Швидкість обігу грошей та фактори що на неї впливають
11. Закони грошового обігу
12. Безготівковий грошовий обіг та його розрахункові документи.
13. Сутність та особливості функціонування грошового ринку
14. Структура грошового ринку та інституційні основи його функціонування
15. Поняття, цілі та мотиви формування попиту на гроші
16. Суть та механізм формування грошової пропозиції
17. Особливості встановлення рівноваги на грошовому ринку
18. Структура грошового ринку.
19. Характеристика операцій купівлі-продажу на грошовому ринку.
20. Ринок цінних паперів як один з сегментів грошового ринку.
21. Інструменти ринку цінних паперів в Україні.
22. Фактори, що впливають на попит грошей.
23. Економічна сутність пропозиції грошей на мікро- та макрорівні.
24. Грошово-кредитна політика та її інструменти.
25. Цілі та типи грошово-кредитної політики.
26. Сутність грошової системи, її функції і принципи побудови
27. Основні елементи грошової системи

28. Основні типи грошових систем та їх історичний розвиток
29. Особливості формування грошової системи України та характеристика її елементів.
30. Сутність та причини інфляції
31. Види інфляції та її наслідки
32. Показники вимірювання інфляції
33. Основні напрямки антиінфляційної політики
34. Грошова реформа як метод стабілізації національної валюти
35. Особливості проведення грошової реформи в Україні.
36. Поняття валюти та особливості валютних відносин в економіці
37. Сутність валютного ринку, його структура, види та учасники
38. Основні види валютних операцій
39. Валютний курс і фактори, що на нього впливають
40. Поняття та структура валютної системи
41. Етапи розвитку світової валютної системи
42. Суть, структура та принципи побудови платіжного балансу
43. Суть та основні положення монетаризму
44. Основні теоретичні концепції кредиту
45. Суть та ознаки кредиту як економічної категорії
46. Характеристика основних функцій кредиту, принципи кредитування
47. Необхідність виникнення кредитних відносин.
48. Складові кредитної системи країни.
49. Особливості товарної та грошової форм кредиту
50. Види кредиту та їх характеристика
51. Види банківських кредитів
52. Методи банківського кредитування
53. Етапи банківського кредитування
54. Форми забезпечення кредиту
55. Класифікація ставок позичкового процента
56. Поняття позичкового процента.
57. Фактори, що впливають на розмір процентної ставки.
58. Сутність, призначення і види фінансового посередництва
59. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Функції банків
60. Небанківські фінансово-кредитні установи та їх діяльність
61. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ у ринковій економіці.
62. Банківська система суть, функції та принципи побудови
63. Класифікація комерційних банків
64. Основні види, цілі та завдання міжнародних фінансово-кредитних організацій
65. Група організацій Світового банку

Питання до атестаційного екзамену з дисципліни

«Страховання»

1. Історичні умови виникнення страхування
2. Необхідність та зміст страхування
3. Функції страхування
4. Принципи страхування
5. Основні підходи до класифікації страхування
6. Класифікація страхування за об'єктами: галузі, підгалузі та види страхування
7. Форми проведення страхування.
8. Порівняльна характеристика обов'язкового та добровільного страхування
9. Зміст та визначення ризику
10. Класифікація ризиків
11. Оцінка ризику та її зміст
12. Ризик – менеджмент
13. Страховий ринок.
14. Становлення та розвиток страхового ринку України
15. Загальна характеристика та принципи організації страхового ринку
16. Страхова організація
17. Організаційні форми страховиків
18. Внутрішня структура страхової компанії
19. Управління страховою компанією
20. Об'єднання страховиків та їхні функції
21. Державне регулювання страхової діяльності
22. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні
23. Ліцензування страхової діяльності та контроль за її проведенням
24. Напрямки вдосконалення державної політики в галузі страхування
25. Суть майнового страхування;
26. Основні умови та порядок страхування майна юридичних осіб
27. Страхування домашнього майна громадян.
28. Страхування транспортних засобів і вантажів
29. Особливості страхування майна сільськогосподарських підприємств
30. Суть особистого страхування
31. Страхування життя
32. Страхування від нещасних випадків
33. Страхування додаткової пенсії
34. Медичне страхування
35. Необхідність, зміст та структура страхування відповідальності
36. Страхування професійної відповідальності
37. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів
38. Інші види страхування відповідальності.
39. Сутність і роль перестрахування
40. Методи перестрахування

41. Форми перестраховання
42. Механізм дії співстраховання
43. Склад та економічний зміст доходів страховика
44. Склад та економічний зміст витрат страховика
45. Фінансові результати страховика
46. Оподаткування страхових компаній
47. Фінансова надійність страхових організацій
48. Поняття фінансової надійності страховика
49. Умови забезпечення платоспроможності страховика
50. Страхові резерви та порядок їх формування

Питання до атестаційного екзамену з дисципліни «Банківська система»

1. Поняття банківської системи та принципи її функціонування.
2. Структура та функції банківської системи.
3. Історія розвитку банків і трансформація їхньої ролі в системі ринкової інфраструктури.
4. Становлення банківської системи України.
5. Функції і типи банків
6. Порядок створення, реєстрації та ліцензування банків в Україні.
7. Організаційна та функціональна структура комерційного банку.
8. Реорганізація, тимчасова адміністрація і ліквідація банку
9. Склад, структура і економічна характеристика банківських ресурсів.
10. Формування власного капіталу банку. Функції власного капіталу комерційного банку.
11. Управління, прогнозування і маневрування банківськими ресурсами.
12. Операції банків по залученню вкладів. Строкові депозити. Вклади до запитання. Ощадні вклади.
13. Залучення ресурсів на міжбанківському ринку.
14. Причини утворення і тенденції розвитку об'єднань банків в Україні.
15. Асоціації банків і саморегульвні організації на ринку банківських послуг.
16. Банківські картелі і синдиковане кредитування.
17. Банківсько-страхова взаємодія за умов формування нової фінансової архітектури
18. Місце та роль електронних банківських послуг у фінансовій системі.
19. Банківські пластикові картки та їх класифікація.
20. Порядок емісії спеціальних платіжних засобів в Україні і здійснення операцій з їх використанням.
21. Структура валютного ринку України та його учасники.
22. Економічний зміст валюти та валютних операцій
23. Призначення та принципи валютного регулювання та валютного нагляду в Україні.

24. Поняття і складові кредитної політики
25. Організація кредитної роботи в банку
26. Кредитний портфель та його класифікація
27. Кредитний ризик та методи управління ними
28. Лізингові операції комерційних банків.
29. Банківські гарантії та поручительство.
30. Посередницькі , консультаційні та інформаційні послуги .
31. Факторинг і форфейтинг.
32. Загальна характеристика діяльності банків на ринку цінних паперів.
33. Емісійні операції комерційних банків.
34. Інвестиційні операції банків з цінними паперами.
35. Заставні операції банків з цінними паперами.
36. Професійна діяльність банків на ринку цінних паперів.
37. Операції комерційних банків з векселями.
38. Суть і зміст банківської інновації
39. Необанк: поняття, історія та перспектива розвитку в Україні
40. Фінтехнології в банківському бізнесі
41. Інноваційні технології на ринку банківських послуг
42. Суть фінансової звітності банку.
43. Баланс комерційного банку, його склад і структура.
44. Джерела доходів ті видатків банку.
45. Порядок визначення кінцевого фінансового результату банку за звітний період і за рік.
46. Порядок розподілу і використання прибутку, отриманого комерційним банком за звітний період.
47. Економічна сутність та необхідність регулювання банківської діяльності.
48. Інституціональна побудова системи регулювання діяльності банків. Сутність та задачі регулювання банківської діяльності та нагляду.
49. Організація системи банківського регулювання.
50. Основні напрями регулювання НБУ діяльності комерційних банків. Повноваження регулятивно-наглядових органів.
51. Форми банківського нагляду: вступний, попередній, поточний.
52. Інститут фінансового моніторингу як сучасний засіб контролю господарських операцій у глобальному економічному просторі.
53. Висвітлення проблеми сумнівних фінансових операцій у рекомендаціях Базельського комітету з банківського нагляду.
54. Взаємодія підрозділу фінансової розвідки з банківською системою.
55. Особливості фінансового моніторингу у банківській сфері України

Орієнтовний перелік тестових завдань

Тести з дисципліни «Фінанси»

1. Бюджетна система – це..

- а) сукупність бюджетів усіх рівнів;
- б) надходження грошових коштів в результаті певної діяльності;
- в) перевищення видатків бюджету над його доходами;
- г) перевищення доходів бюджету над його видатками.

2. Принцип єдності бюджетної системи означає:

- а) тісний взаємозв'язок між доходами і видатками кожної ланки бюджетної системи;
- б) існування єдиного розрахунку доходів і видатків кожної ланки бюджетної системи;
- в) єдність бюджетного устрою та галузей економіки;
- г) єдність місцевих і державного бюджету

3. Потенційна можливість збитку чи втрати доходу за настання визначених подій - це...

- а) страховий ризик;
- б) страхове відшкодування;
- в) страховий тариф;
- г) франшиза

4. Сукупність фінансових інституцій, які спрямовують потік грошових коштів від власників до позичальників і навпаки –

- а) фінансова система;
- б) фінансовий ринок;
- в) фінансовий механізм;
- г) фінансова безпека

5. Основними функціями фінансового ринку є:

- а) мобілізація тимчасово вільних фінансових ресурсів;
- б) розподіл акумульованих коштів між кінцевими споживачами;
- в) прискорення обороту капіталу;
- г) всі відповіді правильні

6. Суб'єкти фінансового ринку з правової сторони – це..

- а) індивідуальні, інституціональні, органи державного регулювання
- б) основні, інфраструктурні та професійні учасники
- в) правильна відповідь а) і б)
- г) відсутня правильна відповідь

7. Валютна операція, у процесі якої дві сторони обмінюються двома різними валютами за погодженим обмінним курсом з розрахунком через два робочі дні – це...

- а) валютний опціон;
- б) валютний арбітраж;
- в) спот
- г) СВОП

8. Операції зі стандартними розмірами і термінами, які торгуються на офіційних біржах. є зобов'язанням купити або продати одну валюту проти іншої за узгодженим обмінним курсом в певний день у майбутньому – це ...

- а) валютний арбітраж;
- б) СВОП;
- в) форвардний контракт;
- г) ф'ючерсний контракт

9. Фінансовий консалтинг- це....

- а) торговельно-посередницькі дії з наданням певних послуг, пов'язаних із купівлею-продажем товарів, цінних паперів, нерухомості, які здійснюються за дорученням однієї сторони (принципал) іншою стороною (агентом) від імені й коштом принципала;
- б) здійснення у визначеній законом формі інформаційної діяльності по доведенню інформаційної продукції до споживачів з метою задоволення їх інформаційних потреб;
- в) допоміжна діяльність у сфері фінансів, що передбачає надання консультацій з фінансової діяльності (діяльність, яка приводить до змін розміру і складу власного капіталу та зобов'язань);
- г) відсутня правильна відповідь

10. Фондова біржа створює достатні й всебічні умови для торгівлі цінними паперами

емітентам, інвесторам та фінансовим посередникам – це функція....

- а) посередницька;
- б) індикативна;
- в) регулююча;
- г) фіскальна

11. До суб'єктів фінансового менеджменту відносять:

- а) фінансову систему;
- б) фінансові відносини;
- в) фінансові важелі;
- г) фінансові служби

12. Рух міжнародних фінансів здійснюється такими основними каналами:

- а) валютні операції;
- б) валютно-кредитне і розрахункове обслуговування купівлі-продажу товарів (в т. ч. золота);
- в) операції з цінними паперами і різними фінансовими інструментами;
- г) перерозподіл частки національного доходу через бюджет у формі допомоги бідним країнам та внесків держав до міжнародних організацій;
- д) всі правильні відповіді

13. Форма розрахунково-кредитних відносин між продавцем і покупцем, коли продавець відвантажує товар покупцеві без попередньої оплати, але разом з товаром надсилає відповідні товарні документи, які покупець зобов'язаний проплатити у строки, обумовлені контрактом – ця форма міжнародних розрахунків має назву...

- а) аванс;
- б) відкритий рахунок;
- в) банківський рахунок;
- г) акредитив.

14. Високий ступінь складності системи оподаткування (багато податків, ставок і інститутів) притаманний податковій системі...

- а) Японії;
- б) Німеччини;
- в) Франції;
- г) США

15. Законодавча влада (парламент) у Японії представлена такими інститутами:

- а) нижня палата та сенат;
- б) палату громад (нижня палата) і палату лордів (верхня палата);
- в) палата представників і палата радників;
- г) відсутня правильна відповідь

16. Сукупні витрати домогосподарств:

- а) грошові витрати;
- б) вартість спожитих домогосподарством і подарованих ним родичам та іншим особам продуктів харчування, отриманих із особистого підсобного господарства та в порядку самозаготівель;
- в) суми пільг і безготівкових субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії та палива;
- г) всі відповіді вірні

17. До сфери фінансових відносин підприємств безпосередньо належать:

- а) процес первинного розподілу вартості ввп, внаслідок чого утворюються різні фонди грошових доходів
- б) процес нарахування і сплати податків
- в) оплата товарів і послуг
- г) виплата заробітної плати, стипендій, пенсій

18. Які функції виконує страхування?

- а) формування і використання фінансових ресурсів
- б) відтворювальну і стимулювальну
- в) ризикову, попереджувальну (превентивну), заощадження коштів і контрольну
- г) фіскальну і економічну

19. Страховик – це:

- а) страхова компанія
- б) третя особа
- в) юридична або фізична особа, яка має угоду зі страховиком
- г) особа, якій належить страхове відшкодування

20. Плаваючий валютний курс – це:

- а) ринковий курс, що складається під впливом попиту і пропозиції
- б) обмінний готівковий курс
- в) курс, що використовується під час здійснення міжнародних розрахунків
- г) офіційно зареєстрований курс

21. Фінансовими посередниками на кредитному ринку виступають:

- а) страхові компанії
- б) державні підприємства
- в) комерційні банки
- г) інвестиційні фонди і компанії

22. Державний бюджет стає дефіцитним як тільки:

- а) державні видатки перевищують доходи;
- б) державні видатки зростають;
- в) державні доходи перевищують видатки;
- г) державні видатки зменшуються.

23. Ці кошти з бюджету видаються на покриття збитків підприємств у разі, коли вони викликані незалежним від підприємств причинами:

- а) субсидії;
- б) державні дотації;
- в) бюджетні кредити;
- г) бюджетні інвестиції.

24. Діяльність держави у сфері грошового та кредитного ринків - це...

- а) податкова політика;
- б) бюджетна політика;
- в) митна політика;
- г) грошово-кредитна політика

25. До складу міжнародних фінансів входять :

- а) державний бюджет;
- б) фінанси комерційних підприємств;
- в) фінанси міжнародних організацій і інституцій;
- г) ринок кредитних ресурсів.

26. Валютний ринок - це ланка ...

- а) фінансів суб'єктів господарювання
- б) міжнародних фінансів
- в) державних фінансів
- г) фінансового ринку

27. Функція фінансів, пов'язана з утворенням доходів, має назву:

- а) здійснення витрат;
- б) розподільна;
- в) нагромадження капіталу;
- г) системотворча.

28. Фінансові ресурси – це:

- а) сукупність створених та нагромаджених благ, якими володіє суспільство, а також природні ресурси, залучені в економічний оборот;
- б) грошові фонди, які створюються в процесі розподілу, перерозподілу і використання ВВП, які створюються в державі впродовж певного періоду;
- в) сукупність фінансових установ, на які покладено управління фінансовою системою держави;
- г) ресурси в натурально-речовинній формі, які використовуються у виробничій діяльності підприємства.

29. Централізовані фонди грошових коштів створюються:

- а) на рівні держави;
- б) на рівні підприємства;
- в) на рівні установи;

г) на рівні індивідуальних осіб.

30. Міжнародні фінансові відносини пов'язані із:

- а) переливанням міжнародних грошових потоків з однієї країни в іншу за допомогою світових фінансових ринків;
- б) відносинами юридичних та фізичних осіб щодо операцій купівлі - продажу;
- в) передачею коштів на безоплатній основі від юридичних осіб до фізичних;
- г) цільове, безповоротне та безплатне виділення коштів з бюджету.

31. Спеціальна постанова Верховної Ради України, в якій висвітлюються основні напрями бюджетної політики – це:

- а) бюджетна резолюція;
- б) основні напрями бюджетної політики;
- в) бюджетна система;
- г) відповіді а), б) правильні.

32. Внутрішній державний борг:

- а) включає видатки держави, які пов'язані з сплатою суми відсотків за поточними тиражами;
- б) сума державних зобов'язань відносно іноземних кредиторів;
- в) включає всю суму заборгованості за раніше випущеними облігаціями;
- г) сума державних зобов'язань відносно вітчизняних кредиторів.

33. Зовнішній державний борг:

- а) видатки держави, які пов'язані з сплатою суми відсотків за поточними тиражами;
- б) сума державних зобов'язань відносно іноземних кредиторів;
- в) сума заборгованості за раніше випущеними облігаціями;
- г) сума державних зобов'язань відносно вітчизняних кредиторів.

34. Цінні папери, які виступають формою реалізації внутрішнього державного боргу:

- а) облігації внутрішньої державної позики;
- б) векселі державних підприємств;
- в) акції державних підприємств;
- г) казначейські зобов'язання.

35. Суми, отримані від місцевих податків і зборів, зараховуються до:

- а) місцевого бюджету;
- б) державного бюджету;
- в) бюджету суб'єктів економічної діяльності;
- г) правильна відповідь відсутня.

36. Показник бюджетного дефіциту свідчить про:

- а) перевищення доходів бюджету над його видатками;
- б) збалансованість бюджету;
- в) перевищення видатків бюджету над його доходами;
- г) розподіл доходів між бюджетами різних рівнів відповідно до розподілу їх видаткових повноважень.

37. До зовнішніх джерел, за рахунок яких уряд може одержувати кредити, не відносять:

- а) кошти міжнародних фінансових організацій;
- б) кошти іноземних держав;
- в) кошти резидентів;
- г) кошти зарубіжних комерційних банків.

38. Державна позика – це:

- а) кредит, що видається банком, який має статус державного;
- б) залучення державними органами управління грошових коштів на умовах позики;
- в) отримання від державних органів управління грошових коштів на умовах позики;
- г) залучення державними органами управління грошових коштів з відсутністю необхідності повернення.

39. До основних форм державного кредиту відносять:

- а) державні позики, які одержують на підставі кредитних угод;
- б) державні гарантії, що надаються урядом підприємствам і установам з метою залучення останніми кредитних ресурсів;
- в) вклади громадян в ощадні банки країни;
- г) усі відповіді вірні.

40. Державні позичкові інструменти, які можуть вільно продаватися на ринку, мають назву:

- а) зовнішні;
- б) внутрішні;
- в) неринкові;
- г) ринкові.

41. Основними елементами системи місцевих фінансів є:

- а) доходи, видатки;
- б) способи формування доходів;
- в) місцеві фінансові інститути, суб'єкти та об'єкти місцевих фінансів;
- г) всі відповіді правильні.

42. Міжбюджетні трансферти поділяються на:

- а) дотацію вирівнювання, субвенцію, кошти з державного та місцевих бюджетів, інші дотації;
- б) дотацію вирівнювання, трансфертні платежі;
- в) кредитні ресурси;
- г) відповіді 2) і 3).

43. У бюджетній практиці України використовуються такі методи бюджетного регулювання:

- а) метод відсоткових відрахувань від загальнодержавних податків і доходів;
- б) надання фінансової допомоги бюджетам на певну визначену суму (бюджетні трансферти);
- в) правильні. відповіді 1) і 2);
- г) правильна відповідь відсутня.

44. Принцип збалансованості бюджетної системи України передбачає, що:

- а) повноваження на здійснення витрат бюджету повинні відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період;
- б) бюджет не може прийматись з дефіцитом без відповідних джерел його покриття;
- в) місцеві бюджети не можуть прийматись з дефіцитом без визначення джерел його покриття;
- г) жоден бюджет не може бути затверджений з дефіцитом.

45. Бюджетний механізм – це:

- а) механізм використання бюджетних ресурсів;
- б) сукупність способів і форм організації бюджетних відносин, що застосовуються суспільством з метою вирішення соціально-економічних проблем розвитку країни;
- в) механізм формування бюджетних ресурсів;
- г) механізм контролю за використанням бюджетних коштів.

46. Невідплатні і безповоротні платежі з бюджету юридичним і фізичним особам, які не являють собою придбання товарів чи послуг, надання кредиту або виплату непогашеного боргу, називають:

- а) бюджетні процедури;
- б) бюджетні трансферти;
- в) бюджетні інвестиції;
- г) бюджетне асигнування.

47. Фінанси підприємств являють собою:

- а) грошові кошти;
- б) наявні на підприємстві кредитні ресурси;
- в) економічні відносини в грошовій формі, які виявляються в процесі руху вартості;
- г) грошові фонди підприємства.

48. Основною метою діяльності підприємства, що діє в умовах ринку, є:

- а) максимізація грошових коштів;
- б) максимізація прибутку;
- в) максимізація обсягів виробництва;
- г) підвищення рентабельності.

49. До складу фінансів підприємств не входять відносини:

- а) між працівниками підприємства та торговельними організаціями;
- б) між підприємством та його працівниками;
- в) між підприємством і державою;
- г) між підприємствами.

50. Який показник найточніше характеризує рівень життя:

- а) реальний дохід на душу населення;
- б) рівень безробіття;
- в) темпи інфляції;

г) коефіцієнт участі в робочій силі.

51. До джерел фінансування домогосподарств належать:

- а) заробітна плата, отримана у виробничій і невиробничій сферах (у складі собівартості продукції і послуг);
- б) пенсії, стипендії, субсидії, допомога тощо (за рахунок надходжень до суспільних фондів споживання у вигляді податків і відрахувань);
- в) доходи від підсобного господарства;
- г) всі відповіді правильні.

52. Назвати найголовніший фактор, що впливає на рівень заощадження доходів домогосподарств:

- а) величина доходу;
- б) тривалість життя;
- в) кількість дітей в сім'ї;
- г) зміна політичної ситуації.

53. Фінансовий ринок – це:

- а) економічна система, пов'язана з фінансами держави;
- б) система правових відносин;
- в) система економічних і правових відносин, пов'язаних з купівлею – продажем або випуском та обігом фінансових активів;
- г) відносини між фізичними та юридичними особами.

54. Інфляція – це:

- а) системне явище, яке пов'язане не лише з грошовим обігом, а з усією економічною системою, із загальним становищем в економіці, її місцем у світовому розподілі праці;
- б) порушення установами банків та іншими кредитно-фінансовими установами встановленого порядку відкриття рахунків та порядку подання інформації про відкриті рахунки в банках;
- в) багатопланове поняття, яке визначається конкретними показниками функціонування економічної системи держави за певний проміжок часу;
- г) правильна відповідь відсутня.

55. Річний обсяг кінцевих товарів і послуг, виражений у поточних цінах – це..

- а) плановий ВВП
- б) реальний ВВП
- в) номінальний ВВП;
- г) фактичний ВВП

56. Реальний ВВП (ВНП) — це ..

- а) річний обсяг кінцевих товарів і послуг, виражений у постійних (незмінних) цінах, тобто в цінах базового року;
- б) річний обсяг кінцевих товарів і послуг, виражений у поточних цінах;
- в) сукупна вартість усіх кінцевих товарів і послуг, створених упродовж року на території даної країни;
- г) річний обсяг кінцевих товарів і послуг, виражений у ринкових цінах.

57. Валовий національний продукт (ВНП) – це...

- а) сукупна вартість усіх кінцевих товарів і послуг, створених упродовж року на території даної країни;
- б) це сукупна вартість кінцевих продуктів, створених національним капіталом як на території країни, так і за кордоном упродовж року;
- в) зовнішні високоліквідні активи, що знаходяться під наглядом держави;
- г) відсутня правильна відповідь

58. Який метод фінансового вирівнювання бюджетів ставить органи місцевого самоврядування у фінансову залежність від донорів, обмежує їх політичну свободу у прийнятті рішень, посилює фінансову і політичну підзвітність

- а) прямий метод;
- б) непрямий метод;
- в) правильна відповідь а) і б)
- г) жодної правильної відповіді

59. Непрямий метод фінансового вирівнювання місцевих бюджетів, що дає органам місцевого самоврядування більший ступінь свободи означає...

- а) надання загальних і цільових трансфертів;

- б) надання бюджетних кредитів;
- в) надання бюджетних інвестицій;
- г) переадресування податків

Тести з дисципліни «Гроші та кредит»

1. Перші паперові гроші з'явилися:

- а) у Китаї в 4 ст. до нашої ери;
- б) на Русі в 11 ст.;
- в) в Індії;
- г) в Англії в 10 ст.

2. Гроші, які є в сучасних умовах у грошовому обігу України:

- а) повноцінні;
- б) неповноцінні;
- в) обидва види;
- г) паперові.

3. Грошовий обіг - це:

- а) процес безперервного руху грошей між суб'єктами у функції засобу обігу;
- б) процес безперервного руху грошей між суб'єктами у функції засобу платежу;
- в) процес безперервного руху грошей між суб'єктами у функціях засобу обігу й платежу;
- г) процес безперервного руху грошей у всіх формах між суб'єктами економіки при виконанні ними своїх функцій.

4. Складова грошової маси M_0 в Україні включає:

- а) готівкові гроші поза банками;
- б) гроші поза банками і на рахунках до запитання;
- в) тільки гроші на рахунках до запитання;
- г) готівкові гроші у касах банків.

5. Поняття "попит на гроші" означає:

- а) кількість грошей, яку підприємці бажають надати в кредит;
- б) запас грошей для вкладання у цінні папери;
- в) запас грошей, який прагнуть мати у своєму розпорядженні економічні суб'єкти на певний момент часу;
- г) запас грошей для накопичення.

6. Девальвація грошової одиниці — це:

- а) зниження курсу національної валюти щодо валют інших країн (раніше – до золота);
- б) зменшення маси грошей в економіці і збільшення масштабу цін;
- в) анулювання дуже знеціненої грошової одиниці та введення нової валюти;
- г) підвищення курсу національної валюти щодо валют інших країн.

7. Повна конвертованість означає, що:

- а) для одних видів операцій та осіб обмін національної валюти дозволений, а для інших – ні;
- б) вона поширюється лише на платежі за рухом капіталу;
- в) вона поширюється лише на платежі за поточними операціями;
- г) є можливість вільного обміну національної валюти на іноземну для всіх категорій власників і за всіма операціями.

8. Позичальники – це:

- а. учасники кредитних відносин, які потребують додаткових коштів;
- б. учасники кредитних відносин, які мають у власності чи розпорядженні вільні кошти і передають їх у тимчасове користування іншим суб'єктам;
- в. економічні суб'єкти, що здійснюють торгівельну діяльність;
- г. економічні суб'єкти, що здійснюють виробничу діяльність і не потребують залучення додаткових коштів.

9. Принцип платності при кредитуванні полягає в тому, що:

- а. вільні кошти кредитора передаються позичальникові на чітко встановлений термін;
- б. учасники кредитних відносин заздалегідь чітко визначають мету використання позичених коштів;
- в. залучена вартість у повному обсязі повинна бути повернена власникові;
- г. залучення додаткової вартості потребує сплати додаткових коштів у вигляді проценту.

10. Комерційний кредит – це:

- а. грошова сума, надана в рахунок майбутніх платежів за товарно-матеріальні цінності з метою гарантування їх купівлі;
- б. надання окремим суб'єктам господарювання, які опинились у скрутному фінансовому становищі коштів, на засадах повернення і без сплати процентів;
- в. спосіб перетворення товарного капіталу на грошовий шляхом продажу товарів із відстроченням платежу та з поверненням боргу грошима;
- г. підприємницька діяльність, яка спрямована на інвестування власних чи залучених коштів у купівлю засобів виробництва з наступним їх наданням у тимчасове користування.

11. Аванс – це:

- а. грошова сума, надана в рахунок майбутніх платежів за товарно-матеріальні цінності з метою гарантування їх купівлі;
- б. надання окремим суб'єктам господарювання, які опинились у скрутному фінансовому становищі, коштів на засадах повернення і без сплати процентів;
- в. спосіб перетворення товарного капіталу на грошовий шлях продажу товарів з відстроченням платежу та з поверненням боргу грошима;
- г. підприємницька діяльність, яка спрямована на інвестування власних чи залучених коштів у купівлю засобів виробництва з наступним їх наданням у тимчасове користування.

12. Споживчим є кредит, коли:

- а. відбувається переміщення позичкового капіталу з однієї країни до іншої;
- б. однією із сторін кредитної угоди є банк;
- в. надається на споживчі цілі;
- г. одним із учасників є держава.

13. Контокорентний кредит являє собою:

- а. оформлену у вигляді договору згоду банку надавати позичкові кредити, обмежені певним лімітом протягом певного періоду;
- б. вид банківського кредиту в національній або іноземній валюті, що надається клієнтові, який має в банку поточний рахунок;
- в. короткотерміновий кредит надійному клієнтові, суть якого полягає у списанні коштів з поточного рахунка клієнта понад їх залишок на рахунку, тобто утворення на рахунку клієнта дебетового сальдо;
- г. правильна відповідь відсутня.

14. Функція центрального банку як банку банків полягає в тому, що він:

- а. має монопольне право емісії банкнот та розмінної монети;
- б. тісно взаємодіє з фінансовими органами при вирішенні питань монетарної, фіскальної політики та повсякденного виконання фінансових операцій;
- в. забезпечує касове, розрахункове та кредитне обслуговування комерційних банків;
- г. визначає і реалізує монетарну політику, яка слугує базою всього механізму державного регулювання грошового обороту.

15. Кредитні операції комерційних банків являють собою:

- а. операції з укладення коштів у цінні папери підприємств на тривалий час;
- б. операції, пов'язані з наданням і погашенням банківських позичок;
- в. операції, пов'язані з розміщенням і використанням власного капіталу, а також залучених та позичених коштів для одержання прибутку;
- г. операції з формування грошових ресурсів, необхідних для проведення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій.

16. Вексель – це:

- а. боргове письмове зобов'язання чітко визначеної форми, що дає незаперечне право на одержання зазначеної в ньому суми грошей у термін, який визначено у векселі;
- б. іменний цінний папір визначеного терміну обігу;
- в. цінний папір на пред'явника без строку обігу;
- г. іменний цінний папір визначеного терміну обігу.

17. Грошовий ринок – це:

- а. сукупність економічних відносин, які складаються з приводу купівлі-продажу специфічного товару – грошей, формується попит, пропозиція і ціна на цей товар;
- б. ринок, на якому позичальник отримує гроші, обліковуючи свої короткострокові цінні папери;

- в. ринок, на якому суб'єктами виступають банки, одні з яких розміщують свої вільні кошти, а інші їх отримують на принципах платності, терміновості і повернення;
- г. ринок, на якому здійснюється купівля-продаж валют на основі попиту та пропозиції
- 18. До повноцінних грошей відносять :**
- а. долари США;
- б. гривні;
- в. срібні монети;
- г. канадські долари.
- 19. При проведенні грошових реформ формального типу обмін старих купюр на нові здійснювався у співвідношенні:**
- а. 1:2;
- б. 1:1;
- в. 1:4;
- г. 1: 3.
- 20. Вартість неповноцінних грошей визначається:**
- а. статусом емітента;
- б. конвертованістю;
- в. купівельною спроможністю;
- г. внутрішньою вартістю.
- 21. До саморегульованих грошових систем відносять:**
- а. систему кредитних грошей;
- б. монометалізм;
- в. валютну систему;
- г. біметалізм.
- 22. Якщо фактична маса грошей в обороті (Кф) перевищує необхідну для обороту (Кн), то матимуть місце такі явища:**
- а. нестача грошей;
- б. грошовий попит відповідає товарній пропозиції;
- в. надлишок грошей;
- г. зміна рівня мультиплікації.
- 23. Грошово-кредитний мультиплікатор – це процес створення:**
- а. курсу долара;
- б. повноцінних грошей;
- в. безготівкових грошей;
- г. вільного резерву.
- 24. Цілями грошово-кредитної політики є:**
- а. стратегічні;
- б. експансійні;
- в. соціальні;
- г. демографічні.
- 25. Кількість грошових агрегатів, які застосують для вимірювання грошової маси становить:**
- а. 2;
- б. 4;
- в. 3;
- г. 5.
- 26. Емісія – це:**
- а. додатковий випуск грошей в обіг;
- б. вилучення грошей з обігу;
- в. процес рахування грошей;
- г. офіційне підвищення курсу національної валюти.
- 27. До основних передумов виникнення кредиту відносять:**
- а. наявність у економічних суб'єктів вільних коштів;
- б. збіг економічних інтересів кредитора і позичальника;
- в. збільшення обсягів виробництва та юридична самостійність економічних суб'єктів;
- г. удосконалення механізму дії ринку.
- 28. Принцип цільового призначення позички полягає в тому, що:**
- а. вільні кошти кредитора передаються позичальникові на чітко встановлений термін;

- б. учасники кредитних відносин заздалегідь чітко визначають мету використання позичених коштів;
- в. залучена вартість у повному обсязі повинна бути повернена власникові;
- г. залучення додаткової вартості потребує сплати додаткових коштів у вигляді процентного доходу.

29. Тимчасова фінансова допомога – це:

- а. грошова сума, надана в рахунок майбутніх платежів за товарно-матеріальні цінності з метою гарантування їх купівлі;
- б. надання окремим суб'єктам господарювання, які опинились у скрутному фінансовому становищі коштів на засадах повернення і без сплати процентів;
- в. спосіб перетворення товарного капіталу на грошовий шлях продажу товарів із відстроченням платежу та з поверненням боргу грошима;
- г. підприємницька діяльність, яка спрямована на інвестування власних чи залучених коштів у купівлю засобів виробництва з послідувачим їх наданням у тимчасове користування.

30. Споживчим є кредит, коли:

- а. відбувається переміщення позичкового капіталу з однієї країни до іншої;
- б. однією із сторін кредитної угоди є банк;
- в. надається на споживчі цілі;
- г. одним із учасників є держава.

31. Контокорентний кредит являє собою:

- а. оформлену у вигляді договору згоду банку надавати позичкові кредити, обмежені певним лімітом протягом певного періоду;
- б. вид банківського кредиту в національній або іноземній валюті, що надається клієнтові, який має в банку поточний рахунок;
- в. короткотерміновий кредит надійному клієнтові, суть якого полягає у списанні коштів з поточного рахунка клієнта понад їх залишок на рахунку, тобто утворення на рахунку клієнта дебетового сальдо;
- г. правильна відповідь відсутня.

32. Пенсійні фонди – це:

- а. неприбуткова організація, заснована фізичними особами на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні;
- б. спеціалізовані фінансові посередники, які на договірній основі акумулюють кошти юридичних і фізичних осіб у цільові фонди, з яких здійснюють пенсійні виплати громадянам після досягнення певного віку;
- в. фінансовий посередник, що спеціалізується на видачі позичок населенню під заставу рухомого майна;
- г. фінансові посередники, що спеціалізуються на купівлі у фірм права на вимогу боргу.

33. Депозитні посередницькі операції банківської діяльності:

- а. приймати грошові вклади від клієнтів;
- б. надавати клієнтам позички і створювати нові платіжні засоби;
- в. здійснювати розрахунки між клієнтами;
- г. надавати клієнтам у користування депозитні сейфи.

34. Функція центрального банку як банку банків полягає в тому, що він:

- а. має монопольне право емісії банкнот та розмінної монети;
- б. тісно взаємодіє з фінансовими органами при вирішенні питань монетарної, фіскальної політики та повсякденного виконання фінансових операцій;
- в. забезпечує касове, розрахункове та кредитне обслуговування комерційних банків;
- г. визначає і реалізує монетарну політику, яка слугує базою всього механізму державного регулювання грошового обороту.

35. В Україні функціонує банківська система:

- а. однорівнева;
- б. дворівнева;
- в. змішана;
- г. правильна відповідь відсутня.

36. Комерційним банкам в Україні заборонено займатися такими видами діяльності:

- а. здійснення на договірних умовах кредитного, розрахунково-касового та іншого банківського обслуговування юридичних та фізичних осіб;

- б. ведення рахунків банків-кореспондентів;
- в. приймання і розміщення грошових вкладів своїх клієнтів;
- г. працювати у сфері матеріального виробництва і торгівлі матеріальними цінностями.

37. Метою діяльності МВФ є:

- а. сприяння переходові країн до відкритої, орієнтованої на ринок економіки;
- б. зміцнення міжнародної фінансової стабільності;
- в. забезпечення реалізації середньо – та довгострокових проектів структурних і галузевих перетворень в економіках країн;
- г. регулювання валютних відносин між країнами-членами, забезпечення в них короткострокової фінансової стабільності.

38. До різновидів міжгосподарського кредиту відносять:

- а. овердрафт;
- б. комерційний;
- в. урядовий;
- г. лізинг.

39. Іпотечні банки відносять до:

- а. універсальних;
- б. спеціалізованих;
- в. небанківських фінансово-кредитних установ;
- г. державних установ.

40. Банківські операції поділяють на:

- а. універсальні;
- б. страхові;
- в. активні і пасивні;
- г. спеціальні.

41. Якщо НБУ продає державні цінні папери, то:

- а. зростають обсяги рефінансування комерційних банків, зростає обсяг грошової бази;
- б. зменшуються резерви комерційних банків, зменшується грошова маса в обороті;
- в. збільшуються резерви комерційних банків;
- г. зменшуються обов'язкові резерви комерційних банків, збільшується державна заборгованість.

42. Форми кредиту:

- а. банківська;
- б. грошова;
- в. бартер;
- г. усі відповіді правильні.

43. За способом сплати відсотків банківські кредити надаються:

- а. за дисконтною ставкою;
- б. за коригованою ставкою;
- в. за змішаною ставкою;
- г. за регресією платежів.

44. Норму обов'язкових резервів визначає:

- а. комерційний банк;
- б. центральний банк;
- в. асоціація комерційних банків;
- г. центральний банк спільно з комерційними банками.

45. До активних операцій комерційних банків відносять:

- а. запозичення коштів у НБУ;
- б. трастові операції;
- в. вкладення коштів у цінні папери;
- г. виконання депозитних операцій.

46. Кредитором у державному кредитуванні виступає:

- а. держава в особі її органів;
- б. фізичні та юридичні особи;
- в. держава в особі органів самоврядування;
- г. НБУ.

47. Статутний капітал Національного банку України є:

- а. власністю НБУ;
- б. власністю комерційних банків;
- в. власністю українського народу;
- г. власністю держави.

48. Облікова ставка відсотка в Україні визначають:

- а. грошовий ринок;
- б. комерційні банки;
- в. валютні біржі;
- г. центральний банк.

49. Овердрафт – це:

- а. обіги по поточному рахунку;
- б. дебетове сальдо по поточному рахунку.
- в. процентна ставка по поточному рахунку;
- г. процентна ставка по депозитному рахунку.

50. Назвіть вид кредиту, що погашається на першу вимогу:

- а. бланковий кредит;
- б. контокорентний кредит;
- в. онкольний кредит;
- г. іпотечний кредит.

Тести з дисципліни «Страховання»

1. Термін „страхування” означає:

- 1) економічні відносини з приводу формування юридичними і фізичними особами страхових фондів за рахунок власних коштів;
- 2) система економічних відносин з приводу формування цільових страхових фондів та їх використання на відшкодування збитку, а також на запобігання певним подіям;
- 3) система економічних відносин з приводу відшкодування суб'єктам господарювання їх майнових утрат;
- 4) процес укладення договору між страховиком і страхувальником.

2. Існують такі галузі страхування:

- 1) обов'язкове; добровільне;
- 2) ризикове; страхування життя;
- 3) особове; відповідальності, майнове;
- 4) сільськогосподарське, промислове, соціальне.

3. Франшиза – це:

- 1) знижка страхового платежу, передбачена договором страхування;
- 2) рівень страхової суми відносно вартості об'єкта страхування;
- 3) звільнення страховика від покриття збитків, передбачене страховим договором;
- 4) особливий вид страхових договорів.

4. Ціною страхової послуги є:

- 1) страхова сума;
- 2) страхова подія;
- 3) страховий тариф;
- 4) брокераж.

5. Договір страхування – це:

- 1) угода двох або кількох осіб, спрямована на встановлення, зміну або розірвання між ними правових зв'язків ;
- 2) тристороння угода сторін, спрямована на розірвання правових зв'язків;
- 3) нотаріальна угода між двох осіб, спрямована на встановлення між ними правових зв'язків;
- 4) правильна відповідь відсутня.

6. «Зелена карта» — це:

- 1) міжнародний поліс цивільної відповідальності автовласників за кордоном;
- 2) національний поліс цивільної відповідальності автовласників за кордоном;
- 3) міжнародний поліс цивільної відповідальності автовласників в Україні;
- 4) національний поліс цивільної відповідальності автовласників в Україні.

- 7. Мінімальний розмір статутного фонду страховика, що займається страхуванням життя, такий:**
- 1) 2,5 млн євро;
 - 2) 0,5 млн євро;
 - 3) 10 млн євро;
 - 4) 2,0 млн євро.
- 8. Договори страхування укладаються:**
- 1) добровільно;
 - 2) за рекомендаціями місцевої влади;
 - 3) за правилами страхування, засвідченими страховим свідоцтвом;
 - 4) усно, обговорюючи всі страхові моменти.
- 9. Фактор, який не враховується під час розроблення умов страхування життя:**
- 1) професія людини;
 - 2) ріст людини;
 - 3) стать;
 - 4) вік людини.
- 10. У разі смерті застрахованого внаслідок нещасного випадку страхове відшкодування за договором обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті становить:**
- 1) 90 % страхової суми;
 - 2) 100 % страхової суми;
 - 3) 50 % страхової суми;
 - 4) 80 % страхової суми.
- 11. З договору страхування від нещасних випадків виключаються:**
- 1) самогубство або замах на нього;
 - 2) травми і смерть застрахованого, отримані як результат алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння;
 - 3) навмисне заподіяння застрахованого самому собі тілесних ушкоджень;
 - 4) усі відповіді правильні.
- 12. Обов'язковому страхуванню не підлягають:**
- 1) тварини, що мають племінну цінність;
 - 2) зоопаркові тварини;
 - 3) циркові тварини;
 - 4) будь-які з указаних вище, якщо їх вік – молодше одного року.
- 13. Принципи, на яких базується обов'язкове медичне страхування, — це:**
- 1) загальності;
 - 2) державності;
 - 3) некомерційності;
 - 4) усі відповіді правильні.
- 14. Страхова компанія на здійснення обов'язкового медичного страхування повинна мати:**
- 1) дозвіл Нацкомфінпослуг;
 - 2) ліцензію;
 - 3) письмовий дозвіл;
 - 4) дозвіл Кабінету Міністрів України.
- 15. Страхування автотранспорту :**
- 1) КАСКО
 - 2) КАРГО;
 - 3) КЛАС А
 - 4) КЛАС Б.
- 16. Майно, яке підлягає страхуванню згідно з основним договором, — це:**
- 1) майно, отримане підприємством за договором майнового найму;
 - 2) продукція, отримана від населення для переробки, зберігання;
 - 3) усе майно, що належить підприємству;
 - 4) майно на час проведення експериментальних або дослідницьких робіт.
- 17. Майно, яке від підприємства не приймається на страхування, — це:**
- 1) грошові кошти (готівка), деревина під час сплаву, акції, облігації та інші цінні папери;
 - 2) готова продукція, інвентар, сировина, деревина під час сплаву, акції;

3) будівлі, споруди, об'єкти незавершеного виробництва.

4) сільськогосподарські тварини.

18. У разі настання страхового випадку страхувальник перш за все має:

1) повідомити про це страховику;

2) скласти страховий акт;

3) рахувати суму збитку;

4) викликати страхового агента.

19. Ліміт відповідальності страховика – це:

1) мінімальна сума страхового відшкодування, яку може бути сплачено страховиком страхувальнику;

2) максимальна сума страхового відшкодування, яку може бути сплачено страховиком страхувальнику;

3) встановлена сума повернення по настанні страхового випадку;

4) це мінімальна сума, яка повертається авіакомпанією за повернення білета.

20. За формою проведення страхування може бути:

1) обов'язковим і добровільним;

2) соціальним;

3) медичним;

4) майновим.

21. Страховий випадок – це:

1) певна подія, на випадок якої проводиться страхування;

2) подія, яка фактично відбулася, у зв'язку з негативним або іншими зумовленими факторами, наслідками якої є сплата страхового відшкодування чи страхової суми;

3) перелік можливих ризиків втрати майна;

4) настання страхової події, пов'язане із свідомою діяльністю людини.

22. Об'єкти страхування – це:

1) страховик, страхувальник, застрахований;

2) життя, здоров'я, працездатність громадян, майно, матеріальні цінності і майнові інтереси громадян та юридичних осіб;

3) державне майно;

4) всі відповіді правильні.

23. Страхові агенти – це:

1) прямі посередники, що діють від імені страхової компанії;

2) непрямі посередники, що діють від імені страхової компанії;

3) прямі посередники, що діють від власного імені на основі угоди;

4) непрямі посередники, що діють від власного імені на основі угоди;

24. Морське страхове бюро:

1) об'єднує страховиків, яким дозволено займатися страхуванням морських ризиків, на добровільних засадах;

2) є структурним підрозділом транспортного страхового бюро;

3) є обов'язковою умовою виходу на міжнародний страховий ринок;

4) правильна відповідь відсутня.

25. Форми, в яких виникли перші страхові організації, – це:

1) товариства взаємного страхування;

2) акціонерні страхові товариства;

3) приватні товариства;

4) державні страхові організації.

26. Категорію «страхового захисту» характеризують такі ознаки:

1) випадковий характер настання страхової події;

2) визначення страхової події за часом і в просторі;

3) вираження збитку в грошовій і натуральній формах та необхідність запобігання і відшкодування збитків;

4) всі відповіді правильні.

27. Актарій – це особа, яка займається...

1) розрахунком страхового тарифу;

2) оцінкою ризику під час прийняття об'єкта на страхування;

3) укладанням договору страхування;

4) визначенням причин настання страхового випадку та розміру збитків.

28. Види страхування, які не належать до майнового, — це:

- 1) страхування транспортних засобів;
- 2) страхування нерухомості;
- 3) страхування сільськогосподарських тварин;
- 4) усі названі види є майновими.

29. Максимальний розмір страхового покриття за договором добровільного страхування врожаю сільськогосподарських культур становить:

- 1) 100 %;
- 2) 70 %;
- 3) 50%;
- 4) 30%.

30. Страхування вантажів – це:

- 1) каско страхування;
- 2) карго страхування;
- 3) накопичувальне страхування;
- 4) обмежене страхування.

31. Страховий платіж сплачується:

- 1) страхувальником страховику;
- 2) застрахованим страховику;
- 3) страховиком страхувальнику;
- 4) набувачем страховику.

32. Майно, яке підлягає страхуванню за додатковою угодою:

- 1) майно, призначене для проведення дослідницьких та експериментальних робіт, об'єкти незавершеного будівництва, майно, яке не застраховане в наймодавця;
- 2) передавальні пристрої, силові та робочі машини, об'єкти незавершеного будівництва;
- 3) дорогоцінні метали;
- 4) передавальні пристрої, силові та робочі машини.

33. Страхування вантажу :

- 1) КАСКО
- 2) КАРГО;
- 3) КЛАС А
- 4) КВАТРО

34. Як називається подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості

- 1) страховий захист,
- 2) страховий ризик;
- 3) страховий випадок;
- 4) страховий інтерес.

35. Чи повертаються страхувальнику за його вимогою сплачені ним страхові платежі в разі дострокового припинення договору страхування:

- 1) так;
- 2) ні.

36. Ціною страхової послуги є:

- 5) страхова сума;
- 6) страхова подія;
- 7) страховий тариф;
- 8) брокераж

37. Договір страхування – це:

- 5) угода двох або кількох осіб, спрямована на встановлення, зміну або розірвання між ними правових зв'язків ;
- 6) тристороння угода сторін, спрямована на розірвання правових зв'язків;
- 7) нотаріальна угода між двох осіб, спрямована на встановлення між ними правових зв'язків;
- 8) правильна відповідь відсутня.

38. Договори страхування укладаються:

- 5) добровільно;
- 6) за рекомендаціями місцевої влади;

- 7) за правилами страхування, засвідченими страховим свідоцтвом;
- 8) усно, обговорюючи всі страхові моменти.

39. Фактор, який не враховується під час розроблення умов страхування життя:

- 5) професія людини;
- 6) ріст людини;
- 7) стать;
- 8) вік людини.

40. У разі смерті застрахованого внаслідок нещасного випадку страхове відшкодування за договором обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті становить:

- 5) 90 % страхової суми;
- 6) 100 % страхової суми;
- 7) 50 % страхової суми;
- 8) 80 % страхової суми.

41. «Зелена карта» — це:

- 5) міжнародний поліс цивільної відповідальності автовласників за кордоном;
- 6) національний поліс цивільної відповідальності автовласників за кордоном;
- 7) міжнародний поліс цивільної відповідальності автовласників в Україні;
- 8) національний поліс цивільної відповідальності автовласників в Україні.

42. Мінімальний розмір статутного фонду страховика, що займається страхуванням життя, такий:

- 5) 2,5 млн євро;
- 6) 0,5 млн євро;
- 7) 10 млн євро;
- 8) 2,0 млн євро.

41. Термін „страхування” означає:

- 5) економічні відносини з приводу формування юридичними і фізичними особами страхових фондів за рахунок власних коштів;
- 6) система економічних відносин з приводу формування цільових страхових фондів та їх використання на відшкодування збитку, а також на запобігання певним подіям;
- 7) система економічних відносин з приводу відшкодування суб'єктам господарювання їх майнових утрат;
- 8) процес укладення договору між страховиком і страхувальником.

44. Існують такі галузі страхування:

- 5) обов'язкове; добровільне;
- 6) ризикове; страхування життя;
- 7) особове; відповідальності, майнове;
- 8) сільськогосподарське, промислове, соціальне.

45. Франшиза – це:

- 5) знижка страхового платежу, передбачена договором страхування;
- 6) рівень страхової суми відносно вартості об'єкта страхування;
- 7) звільнення страховика від покриття збитків, передбачене страховим договором;
- 8) особливий вид страхових договорів.

46. Страхова компанія на здійснення обов'язкового медичного страхування повинна мати:

- 5) дозвіл Нацкомфінпослуг;
- 6) ліцензію;
- 7) письмовий дозвіл;
- 8) дозвіл Кабінету Міністрів України.

47. У разі настання страхового випадку страхувальник перш за все має:

- 5) повідомити про це страховику;
- 6) скласти страховий акт;
- 7) рахувати суму збитку;
- 8) викликати страхового агента.

48. Ліміт відповідальності страховика – це:

- 5) мінімальна сума страхового відшкодування, яку може бути сплачено страховиком страхувальнику;
- 6) максимальна сума страхового відшкодування, яку може бути сплачено страховиком

страхувальнику;

- 7) встановлена сума повернення по настанні страхового випадку;
- 8) це мінімальна сума, яка повертається авіакомпанією за повернення білета.

49. За формою проведення страхування може бути:

- 5) обов'язковим і добровільним;
- 6) соціальним;
- 7) медичним;
- 8) майновим.

50. Майно, яке підлягає страхуванню згідно з основним договором, — це:

- 5) майно, отримане підприємством за договором майнового найму;
- 6) продукція, отримана від населення для переробки, зберігання;
- 7) усе майно, що належить підприємству;
- 8) майно на час проведення експериментальних або дослідницьких робіт.

Тести з дисципліни «Банківська система»

1. Банк набуває статусу спеціалізованого ощадного банку у разі, якщо ..

- а) більше 50% його активів є активами одного типу;
- б) більше 50% його пасивів є пасивами одного типу;
- в) більше 50% його активів є вкладками фізичних осіб;
- г) вірна відповідь відсутня.

2. Основним завданням НБУ є..

- а) дотримання стабільності банківської системи;
- б) захист інтересів вкладників;
- в) підтримання стабільності національної валюти;
- г) емісія державних цінних паперів.

3. Унітарними банками в Україні є..

- а) Приватбанк;
- б) Дельта Банк;
- в) Ощадбанк;
- г) вірна відповідь відсутня.

4. До пасивних операцій банків не зараховують..

- а) отримання банками кредитів;
- б) депозитні вкладення до банку;
- в) формування власного капіталу;
- г) вірна відповідь відсутня.

5. В якій організаційно-правовій формі не можуть створюватися комерційні банки в Україні?

- а) відкрите акціонерне товариство;
- б) закрите акціонерне товариство;
- в) командитне товариство;
- г) кооперативні банки.

6. Істотна участь у банку означає володіння.

- а) більше 10% власного капіталу банку;
- б) 5% власного капіталу банку;
- в) більше 10% відсотків статутного капіталу банку;
- г) 5% статутного капіталу банку.

7. Чи можливе використання бюджетних коштів при заснуванні приватного банку?

- а) так;
- б) ні;
- в) частково;
- г) лише з дозволу Мінфіну.

8. Резиденти країни мають формувати статутний капіталу банку у..

- а) національній валюті;
- б) іноземній валюті;
- в) колективній валюті;

г) всі відповіді вірні.

9. Голову НБУ призначає на посаду:

- а) Верховна Рада України;
- б) Президент України;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) Рада НБУ.

10. Голова НБУ несе відповідальність за діяльність банку перед:

- а) банками другого рівня;
- б) центральними банками інших країн;
- в) населенням;
- г) Верховною Радою і Президентом.

11. Члени правління банку повинні мати вищу..

- а) економічну освіту;
- б) юридичну освіту;
- в) освіту в галузі управління;
- г) всі відповіді вірні.

12. Рішення про державну реєстрацію банку приймається НБУ у..

- а) двохмісячний строк;
- б) трьохмісячний строк;
- в) шестимісячний строк;
- г) вірна відповідь відсутня.

13. Банк має право здійснювати банківську діяльність тільки за умови..

- а) банківського дозволу;
- б) банківської ліцензії;
- в) письмового дозволу НБУ;
- г) реєстрації у НБУ.

14. Що відбувається з банком, який протягом року не отримав банківської ліцензії?

- а) ліквідується;
- б) реорганізується;
- в) повторно реєструється;
- г) продовжує діяльність.

15. Письмовий дозвіл НБУ є..

- а) банківською ліцензією;
- б) основним документом, який регламентує діяльність банку;
- в) доповнюючим документом до банківської ліцензії.
- г) дозволом на здійснення всіх банківських операцій.

16. Надання гарантій та поручительств банком здійснюється на основі..

- а) банківської ліцензії;
- б) письмового дозволу НБУ;
- в) банківського дозволу;
- г) вірна відповідь відсутня.

17. Лізинг та факторинг здійснюються на основі..

- а) банківської ліцензії;
- б) письмового дозволу НБУ;
- в) банківського дозволу;
- г) вірна відповідь відсутня.

18. Операції з валютними цінностями здійснюються на основі..

- а) банківської ліцензії;
- б) письмового дозволу НБУ;
- в) банківського дозволу;
- г) вірна відповідь відсутня.

19. НБУ може відкликати ліцензію, якщо:

- а) банк не виконав жодної банківської операції протягом року з дня отримання ліцензії;
- б) документи, що подані для отримання ліцензії, містять недостовірну інформацію;
- в) у разі порушення законодавства та умов ліцензії;
- г) усі відповіді правильні.

20. Вищим органом НБУ є:

- а) Правління НБУ;
- б) збори акціонерів;
- в) Рада НБУ;
- г) ревізійна комісія.

21. Відокремлений структурний підрозділ банку, що не має статусу юридичної особи і здійснює банківську діяльність від імені банку - це..

- а) філія;
- б) представництво;
- в) дочірній банк;
- г) вірна відповідь відсутня.

22. Припинення діяльності декількох банків як юридичних осіб та передачу належних їм майна, коштів, прав та обов'язків до банку- правонаступника, який створюється, - це..

- а) злиття;
- б) приєднання;
- в) поділ;
- г) виділення.

23. Яку частку банківських ресурсів складають залучені та запозичені кошти?

- а) 10-30%;
- б) 40-50%;
- в) 60-70%;
- г) 80-90%.

24. До недепозитних джерел залучення коштів належать:

- а) операції РЕПО;
- б) відкриття поточних рахунків;
- в) відкриття депозитних рахунків;
- г) всі відповіді вірні.

25. Розмір резервного фонду має становити..

- а) 25% статутного капіталу;
- б) 10% власного капіталу;
- в) 50% статутного капіталу;
- г) 50% власного капіталу банку.

26. Метод внутрішніх джерел поповнення капіталу передбачає..

- а) емісію акцій;
- б) емісію облігацій;
- в) використання нерозпод. прибутку;
- г) всі відповіді вірні.

27. Ощадні сертифікати емітуються для..

- а) юридичних осіб;
- б) фізичних осіб;
- в) юридичних осіб-нерезидентів;
- г) всі відповіді вірні.

28. Зворотне РЕПО - це..

- а) купівля у комерційних банків ДЦП;
- б) продаж комерційним банкам ДЦП;
- в) пряме кредитування центробанком;
- г) інше.

29. Пряме РЕПО-це..

- а) купівля у комерційних банків ДЦП;
- б) продаж комерційним банкам ДЦП;
- в) пряме кредитування центробанком;
- г) купівля комерційними банками ДЦП.

30. Сукупність усіх кредитів, гарантій та акцептів банку, а також депозити, розміщені в інших банках, називають..

- а) інвестиційний портфель банку;
- б) кредитний портфель банку;
- в) портфель ризикованого капіталу;

г) кредит-скоринг.

31. Консорціумні кредити - це кредити, які надаються..

- а) декількома банками окремо;
- б) двома банками окремо;
- в) одним банком;
- г) декількома банками, які створюють певне об'єднання з метою кредитування.

32. Банківські кредити поділяються по характеру процентної ставки на кредити з..

- а) плаваючою процентною ставкою;
- б) домінуючою процентною ставкою;
- в) традиційною процентною ставкою;
- г) екстраординарною процентною ставкою.

33. Овердрафт- це..

- а) ломбардний кредит;
- б) короткостроковий кредит коли коштів на поточному рахунку недостатньо;
- в) перевищення банком своїх повноважень;
- г) заборгованість банку перед клієнтом.

34. Онкольні кредити - це кредити, які надаються..

- а) на онкольні операції;
- б) за умови, що кредит має бути повернутий на першу вимогу банку;
- в) за умови, що позичальник є бланковим;
- г) за умови, що кредит має бути повернутий не пізніше зазначеного в угоді терміну.

35. Кредити під заставу старих товарів не повинні перевищувати:

- а) 30 % їх оціночної вартості;
- б) 15% їх оціночної вартості;
- в) 25% їх оціночної вартості;
- г) 20% їх оціночної вартості;
- д) 40% їх оціночної вартості.

36. До якої класифікації відносяться короткострокові, середньострокові та довгострокові кредити?

- а) за методом надання;
- б) за терміном використання;
- в) за способом сплати процентів;
- г) за призначенням;
- д) за строком повернення.

37. Яких видів банківських позик не існує за строком повернення?

- а) строкові;
- б) до запитання;
- в) прострочені;
- г) відстрочені (продлонговані);
- в) термінові.

38. За характером визначення процента банківські позички бувають:

- а) з фіксованою процентною ставкою;
- б) з плаваючою процентною ставкою;
- в) з невизначеною процентною ставкою;
- г) з фіксованою та плаваючою процентною ставкою;
- в) з стабільною процентною ставкою.

39. Позичка надана банківським консорціумом, в якому один з банків виконує роль менеджера, збирає з банків-учасників необхідну для клієнта суму ресурсів, складає з позичальником кредитну угоду і надає позичку називається:

- а) паралельна позика;
- б) синдікована позика;
- в) корпоративна позика;
- г) фінансова позика;
- в) цільова позика.

40. Який кредитний рахунок може мати тільки активне сальдо, кожний факт видачі і погашення кредиту оформляється відповідними документами клієнта або банку)

- а) спеціальний позичковий рахунок;

- б) простий позичковий рахунок;
- в) контокорентний рахунок;
- г) розрахунковий рахунок;
- в) цільовий рахунок.

41. Грошовий документ встановленої форми, який представляє безумовне розпорядження, наказ чекодавця банку про виплату власнику чека вказаної суми грошей.

- а) платіжне доручення;
- б) чек;
- в) тратта;
- г) жодної правильної відповіді;
- д) акредитив.

42. До дебетових платіжних інструментів відносяться:

- а) чек;
- б) банківська тратта;
- в) поштовий переказ;
- г) прямий дебет;
- д) всі відповіді правильні.

43. Чек, що може передаватися іншій юридичній особі для отримання коштів за ним, без здійснення індосаменту:

- а) чек на пред'явника;
- б) іменний чек;
- в) ордерний чек;
- г) єврочек;
- д) дорожній чек.

44. Чек може бути виписаний тільки:

- а) у національній валюті;
- б) в іноземній валюті;
- в) у національній або іноземній валюті;
- г) в іноземній, з перерахуванням у національну валюту;
- д) усі відповіді правильні.

45. Юридична або фізична особа, яка здійснює платіж за допомогою чека та підписує його – це:

- а) чекодавець;
- б) чекодержатель;
- в) банк-емітент;
- г) чекове підприємство;
- д) всі відповіді вірні.

46. Які каси діють у банку після закінчення операційного дня?

- а) централізована;
- б) об'єднана;
- в) вечірня;
- г) післяопераційна;
- д) додаткова.

47. Які каси видають готівку?

- а) вечірні;
- б) прибуткові;
- в) прибутково-видаткові;
- г) видаткові;
- д) денні.

48. Чи може вечірня каса видавати готівку?

- а) так;
- б) лише в окремих випадках, перелік яких встановлено НБУ;
- в) лише в екстрених ситуаціях;
- г) категорично ні;
- д) в певний час роботи каси.

49. Юридична або фізична особа, яка є отримувачем коштів за чеком – це:

- а) чекодавець;

- б) чекодержатель;
- в) банк-емітент;
- г) чекове підприємство;
- д) всі відповіді вірні.

50. Які основні елементи включає в себе весь процес ведення рахунків клієнтів?

- а) відкриття;
- б) обслуговування;
- в) закриття;
- г) відкриття і закриття;
- д) відкриття, обслуговування, закриття.

4. ОРІЄНТОВАНІ ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Практичні завдання (задачі) з дисципліни «Фінанси»

Задача 1. Визначте чистий фінансовий результат діяльності підприємства за такими даними: дохід від реалізації продукції - 90 тис. грн., собівартість реалізованої продукції - 40 тис. грн., адміністративні витрати - 8 тис. грн., витрати на збут - 11 тис. грн., інші операційні витрати - 3 тис. грн., фінансові витрати - 10 тис. грн.

Задача 2. Визначте дохід від реалізації продукції, валовий прибуток (збиток), фінансові результати від операційної та звичайної діяльності підприємства за такими даними: чистий прибуток - 6 877 тис. грн.; інші вирахування із доходу - 7 тис. грн.; собівартість реалізованої продукції - 5 457 тис. грн.; адміністративні витрати - 1 426 тис. грн.; витрати на збут - 1 340 тис. грн.; витрати на оплату праці - 3 168 тис. грн.; інші операційні витрати - 9 580 тис. грн.; інші операційні доходи - 16 364 тис. грн.; інші фінансові доходи - 128 тис. грн.; інші доходи - 302 тис. грн.; фінансові витрати - 29 тис. грн.; інші витрати - 652 тис. грн.

Задача 3. Вклад 10 000 грн. розміщено під 12% річних на 2 роки (простий відсоток). Знайти кінцеву суму.

Задача 4. Держава планує підняти ставку податку на прибуток з 18% до 25%. Визначити скільки податків має сплатити підприємство із прибутком 1 млн грн після підвищення ставки і на яку суму збільшиться їх обсяг.

Практичні завдання (задачі) з дисципліни «Гроші та кредит»

Задача 1. Визначити швидкість обігу грошей, якщо номінальний об'єм виробництва дорівнює 2500 млн. грн., а грошова маса становить 453 млн. грн.

Задача 2. Визначити кількість необхідних грошей в обігу, якщо відомо, що сума цін на товари, що належать реалізації дорівнює 1250 млн. грн., сума продажу товарів в кредит - 57 млн. грн., сума платежів, термін сплати яких не настав 45 млн. грн., сума платежів, які погашаються шляхом взаємного зарахування боргів - 25 млн. грн. Середня кількість оборотів грошової одиниці - 4.

Задача 3. Визначити грошові агрегати M_1 , M_2 , M_3 , якщо:

1. Депозити до запитання - 627 млрд грн.
2. Кошти клієнтів за трастовими операціями - 829 млрд грн.
3. Ощадні вклади - 265 млрд грн.

4. Готівкові гроші - 184 млрд грн.

5. Строкові вклади - 319 млрд грн.

Задача 4. Визначити швидкість обігу гривні, якщо обсяг ВВП становив 903,9 млн грн. Середньорічний обсяг грошової маси становить 124,1 млн грн.

Задача 5. Визначити грошові агрегати M_0 , M_3 , якщо відомо, що:

1. Строкові депозити в комерційних банках - 3230 млрд. грн.

2. M_1 - 610 млрд. грн.

3. Кошти за трастовими операціями - 345 млрд. грн.

4. Депозити до запитання - 440 млрд. грн.

Задача 6. Визначити необхідну для обігу кількість грошей, якщо кількість грошових обігу на рік дорівнює 5. При цьому вартість товарної маси складає - 900 млрд грн; вартість товарів проданих у кредит - 200 млрд грн; вартість товарів, проданих у кредит, строк оплати яких вже настав, 400 млрд грн; сума товарів, які погашаються шляхом взаємного зарахування боргів - 80 млрд грн.

Задача 7. Визначити показник грошової бази та її частку у загальному обсязі грошової маси за такими даними про становище грошового ринку в країні:

- готівкові гроші - 3700 млрд. грн.;

- обов'язкові резерви комерційних банків у центральному банку - 1500 млрд. грн.;

- кошти комерційних банків на кореспондентських рахунках у центральному банку - 4400 млрд. грн.;

- кошти на поточних рахунках, внески до запитання - 1100 млрд. грн.;

- депозитні сертифікати - 20 млрд грн.

Задача 8. Підприємство взяло кредит на суму 25600 грн. Річний дохід складає 3450 грн. Визначити норму процента.

Задача 9. Процентна ставка за наданий банком кредит підприємству становить 25%. Ставка, яку банк сплачує за залучені ресурси - 11%. Визначити маржу.

Задача 10. Банк надав позику на суму 100000 грн. Якою буде загальна сума грошей з відсотками через три роки за умови, що річна відсоткова ставка складає 23 %.

Практичні завдання (задачі) з дисципліни «Страховання»

Задача 1

Страхова сума за договором страхування майна становить 80 000 грн.

Визначте розмір страхової премії, якщо страховий тариф становить 0,56% за умови, що договір укладається на 1 рік.

Термін дії договору 6 місяців, що передбачає збільшення страхового тарифу на 45%.

Задача 2

Майно вартістю 300 000 грн. застраховано на 210 000 грн.

Визначте величину страхового тарифу, якщо нетто-премія становить 450 грн., а навантаження до нетто-премії 20%.

Задача 3

Автомобіль вартістю 90 000 грн. застраховано за пропорційною відповідальністю на 80%. У результаті страхового випадку збитки встановлені в обсязі 17 100 грн.

Визначте розмір страхового відшкодування, якщо страховим договором передбачена безумовна франшиза 10% від страхової суми.

Задача 4

Лікування хворого коштує лікувальному закладу в середньому 3000 грн. За рік він обслуговує 5000 хворих. Бюджетне асигнування становить 45%.

Визначити суму страхового резерву для здійснення медичного страхування та страховий платіж для страхувальника, якщо кількість страхувальників становитиме:

- а) 10 000;
- б) 20 000;
- в) 50 000;
- г) 1 000 000 осіб.

Страхова сума дорівнює сумі вартості лікування одного хворого, а бруто-платіж утримує в собі 20% навантаження на нетто-платіж.

Задача 5

Визначте вартість страхового поліса зі страхування медичних витрат для групи студентів, які виїжджають в європейську країну, якщо:

- 1) чисельність групи – 18 чол.;
- 2) страхова сума – 20 тис. євро на кожного;
- 3) термін перебування за кордоном – 17 діб;
- 4) страховий тариф: на 7 діб – 0,95 грн., на 15 діб – 0,9 грн., на 30 діб – 0,85 грн. з однієї особи;
- 5) скидка за чисельність групи: до 10 чол. – 5%, до 20 чол. – 10%, до 30 чол. – 15%.

Задача 6

Підприємство уклало договір страхування на випадок втрати прибутку внаслідок перерв у виробництві на термін з 1.01 по 31.12 поточного року.

Страховий тариф 0,7%. Безумовна франшиза 10%.

Внаслідок виробничої аварії мали місце простої підприємства протягом з 1.04 по 30.11 поточного року.

Середньомісячний прибуток підприємства становить 210 тис. грн.

Витрати на капітальний ремонт по усуненню наслідків аварії 605 тис. грн. Протягом простою на підприємстві мали місце поточні витрати на суму 120 тис. грн.

Розрахуйте:

- 1) розмір страхового платежу,
- 2) страхового відшкодування;
- 3) збитки, що покриваються за рахунок страхувальника, якщо відповідальність страховика становить 90%.

Задача 7.

Громадянин застрахував автомобіль за ризиком «каско». Страхова оцінка і страхова сума автомобіля співпадають і становлять 95 тис. грн. Безумовна франшиза 3%. Страхові тарифи такі:

- за знищення і пошкодження внаслідок ДТП – 3%;
- за знищення і пошкодження внаслідок стихійного лиха – 0,2%;
- за крадіжку або угон машини третіми особами – 5%.

Страхова компанія надає скидку з тарифів за «повним каско» – 15%.

Визначте:

- 1) страховий платіж за «повним каско»;
- 2) розмір страхового відшкодування, якщо внаслідок ДТП автомобіль було пошкоджено і вартість його ремонту за довідкою становить 20 тис. грн.

Задача 8

Громадянин застрахував будинок вартістю 200 тис. грн. від вогневих ризиків Безумовна франшиза – 5%.

В результаті пожежі будинок було знищено, але залишки, придатні для будівництва, становили 30 тис. грн.

Витрати по врятуванню будинку 15 тис. грн.,

сума зносу будинку до пожежі – 10 тис. грн.

Визначте розмір повного збитку та розмір страхової виплати, якщо будинок страхувався на повну вартість.

Задача 9

Визначте страховий платіж та страхову виплати за договором ДМС, якщо:

1. Страхова сума – 2000грн.
2. Питома вага навантаження в тарифі – 20%.
3. Страховий нетто-тариф – 8% від страхової суми.
4. Скидка з платежу постійним клієнтам – 5%.
5. Безумовна франшиза 7%.

6. Вартість лікування зубів протягом року – 700 грн., вартість медикаментів – 230 грн.

Задача 10

Підприємець застрахував майно на випадок крадіжки на 80 тис. грн. у розмірі 100% вартості.

Тарифна ставка 0,58%.

Безумовна франшиза 9%.

Під час крадіжки частка майна була пошкоджена на суму 34 тис. грн. і викрадена на суму 16 тис. грн.

Згідно з квитанцією ремонтної фірми вартість ремонту пошкодженого майна 12 тис. грн., а майно знецінилося на 50% вартості.

Визначте розмір страхового платежу та страхового відшкодування.

Задача 11.

Група туристів у кількості 50 чоловік уклала договір добровільного страхування від нещасних випадків. Термін дії договору – 5 днів

Страхова сума 1000 грн. на особу.

Страховий тариф – 1%.

Визначте:

1) страхову премію, якщо СК надає знижку до платежу 5% при кількості застрахованих осіб більше ніж 20 чоловік;

2) страхове відшкодування, якщо під час подорожі 1 особа отримала травму, лікування якої тривало 30 днів, а за кожний день непрацездатності СК відшкодовує 0,2% страхової суми.

Задача 12.

Визначте величину зароблених страхових премій СК, якщо:

-сума незароблених страхових премій на початок року - 260 тис. грн.,

-сума незароблених страхових премій на кінець року – 320 тис. грн.;

-надходження страхових премій за договорами страхування за рік – 640 тис. грн.;

-премії, сплачені перестраховикам – 35 тис. грн.;

- надходження страхових премій за договорами перестраховування за рік – 160 тис. грн.

Задача 13.

Визначте прибуток СК від страхової діяльності та податок на прибуток від страхової діяльності, якщо:

-премії за договорами страхування – 670 тис. грн.;

-премії за договорами перестраховування – 150 тис. грн.;

-незароблені премії на початок року – 170 тис. грн.;

-незароблені премії на кінець року – 250 тис. грн.;

-премії, сплачені перестраховикам – 190 тис. грн.;

- комісійна винагорода за перестраховання – 40 тис. грн;
- повернуто технічних резервів – 140 тис. грн.
- виплати страхових відшкодувань – 180 тис. грн.;
- відрахування в технічні резерви – 50 тис. грн.

Задача 14.

Сільськогосподарське підприємство уклало зі страховиком договір страхування від недоотримання врожаю ячменю. Площа посіву 25 га. Фактична врожайність за останні 5 років становила відповідно 29 ц/га, 37 ц/га, 40 ц/га, 34 ц/га, 45 ц/га. Протягом дії договору страхування внаслідок градобиття пошкоджена вся посівна площа і врожайність ячменю склала 15 ц/га. Закупівельна ціна ячменю в минулому році за 1 ц становила 95 грн., а в поточному 90 грн.

Страховий тариф становить 7%. Страховик зобов'язується відшкодувати збитки в розмірі 70%.

Визначте розмір страхового платежу, збитків та страхового відшкодування.

Задача 15.

Підприємство отримало від комерційного банку кредит у сумі 275 тис. грн. строком на чотири місяці. Плата за кредит становить 25% річних. Відповідальність позичальника за непогашення кредиту підтверджується договором страхування зі страховою компанією, в якому передбачається відшкодування збитків у розмірі 85%. Тарифна ставка зі страхування ризику непогашення кредиту – 4,5%. Безумовна франшиза становить 12%.

По закінченні терміну страхування позичальник унаслідок неплатоспроможності повернув банку борг у сумі 123 тис. грн.

Визначте обсяг страхового платежу та страхового відшкодування. Вкажіть, хто є страхувальником – позичальник чи установа банку.

Задача 16.

Сільськогосподарське підприємство застрахувало худобу на 100% балансової вартості. Страховий тариф – 5%. Безумовна франшиза – 8%. В період дії страхового договору в результаті нещасного випадку падіж худоби становив:

- кіз (від 6 міс.) – 6 голів;
- свиней (до 4 міс.) – 5 голів;
- ВРХ (до 6 міс.) – 7 голів;
- ВРХ (від 2 до 3 років) – 9 голів;
- овець (від 1 року) – 10 голів.

Балансова вартість 1 тварини відповідної групи становить 350, 850, 800, 730, 150 грн.

Від реалізації придатного для використання м'яса отримано 3800 грн.

Визначте розмір страхового платежу, збитків та суму страхового

відшкодування за загиблих тварин, якщо відповідальність страховика становить 80% суми збитків.

Задача 17

В договорі страхування професійної відповідальності нотаріуса передбачена страхова сума 10 тис. грн., безумовна франшиза – 1 тис. грн. В результаті помилки, здійсненої нотаріусом при виконанні службових обов'язків, нанесено збиток клієнту в розмірі 9 тис. грн. Крім того, витрати, понесені пред'явником претензії, склали 0,4 тис. грн., а витрати, здійснені нотаріусом у зв'язку зі страховою подією без згоди страховика – 0,12 тис. грн.

Визначте:

- 1) хто і в якому обов'язі здійснить відшкодування клієнту нотаріуса;
- 2) обсяг збитків нотаріуса.

Задача 18.

Обчисліть суму страхових платежів по кожному позичальнику при страхуванні ризику непогашення кредиту й суму страхових виплат, які отримає банк по другому позичальнику, який не погасив своєчасно заборгованість перед банком, якщо відомо:

- 1) Перший позичальник взяв кредит у сумі 260 тис. грн. на 1 рік. Проценти за кредит 20% річних. Тарифна ставка за ризиком непогашення кредиту – 3,5%. Враховуючи стійке фінансове становище позичальника, страховиком прийнято рішення про застосування понижуючого коефіцієнта 0,8.
- 2) Другий позичальник взяв кредит у сумі 130 тис. грн. на 7 місяців. Плата за кредит – 22% річних. Тарифна ставка – 2,4%.
- 3) Обсяг відповідальності страховика – 70% збитків.

Задача 19

Страхові компанії – члени М(т)СБУ - отримали протягом місяця страхові платежі за внутрішніми договорами ОСЦВВТЗ у розмірі 6380 тис. грн., частину з яких згідно законодавства (норматив) перераховано в М(т)СБУ. Крім того, до М(т)СБУ надійшли безоплатні внески від державних установ - 386 тис. грн., а також страхові платежі від СК за міжнародними договорами страхування - у розмірі 374 тис. грн. Централізований страховий резервний фонд страхових гарантій на 1 травня поточного року становив 482 тис. грн.

Визначте суму надходжень та остаточний розмір на 1-е число наступного місяця Фонду захисту потерпілих у дорожньо-транспортних пригодах і Фонду страхових гарантій при М(т)СБУ.

Задача 20

На момент укладання договору змішаного страхування життя страхова сума, яку СК повинна була виплатити у випадку смерті застрахованого або у

випадку дожиття застрахованого до закінчення терміну страхування, становила 20 000 \$. Страхова премія, котру страхувальник сплачував щорічно протягом усього терміну страхування, становила 2 000 \$. Індекс компанії на момент укладання договору – 4,5. Він був прийнятий у якості базового. Застрахований дожив до закінчення договору.

Визначити:

- 1) розмір першої страхової премії в грн., котру клієнт сплатив страховику,
- 2) розмір страхової суми в грн., розрахований при укладанні договору страхування;
- 3) розмір річної страхової премії в грн. наступного року (індекс компанії – 5,5);
- 4) розмір страхової суми в грн., фактично виплаченої клієнту по закінченні договору страхування (індекс компанії на момент сплати – 15).

Практичні завдання (задачі) з дисципліни «Банківська система»

Задача 1

Банк "А" має ліквідні активи на суму 200 мільйонів гривень, а зобов'язання зі строком погашення протягом одного місяця — 300 мільйонів гривень. Відповідно до нормативу ліквідності, ліквідні активи банку мають покривати щонайменше 60% короткострокових зобов'язань. Чи відповідає банк нормативу ліквідності? Якщо ні, то яку мінімальну суму ліквідних активів слід додатково залучити?

Задача 2

Банк "Б" має активи на суму 1 мільярд гривень, з яких 700 мільйонів гривень становлять високоризикові активи (зважені на ризик у 100%). Капітал банку "Б" становить 80 мільйонів гривень. Відповідно до нормативу адекватності капіталу (CAR), рівень капіталу має становити не менше 8% від ризикових активів. Чи виконує банк цей норматив?

Задача 3

Банк "В" надав кредитний портфель на загальну суму 500 мільйонів гривень. Згідно з внутрішніми оцінками банку, 10% цього портфеля підпадає під високий ризик неповернення. Регулятор вимагає створити резерви у розмірі 30% від суми кредитів високого ризику. Яку суму резервів повинен сформувати банк для виконання цієї вимоги?

Задача 4

Банк "В" формує резерви для покриття можливих кредитних збитків. Відсоток кредитів, які можуть бути неповернуті, оцінюється в 5%. Якщо

загальна сума кредитного портфеля становить 1 мільярд гривень, яку суму резервів повинен сформувати банк "В"?

Задача 5

Банк "Г" проводить стрес-тестування для оцінки впливу різних сценаріїв на свою фінансову стійкість. Один з сценаріїв передбачає зниження вартості активів на 20%. Якщо активи банку на даний момент становлять 500 мільйонів гривень, якою буде вартість активів банку після реалізації цього сценарію?

Задача 6

Банк "А" придбав 1000 акцій компанії "Б" по ціні 150 гривень за акцію. Через рік банк вирішив продати акції за ціною 180 гривень за акцію.

Розрахуйте загальний прибуток банку "А" від продажу акцій, враховуючи, що комісія брокера становить 1% від суми продажу.

Задача 7

Банк "В" володіє 2000 акцій компанії "Г", яка оголосила про виплату дивідендів у розмірі 4 гривні на акцію.

Яку суму дивідендів отримає банк "В"? Як це вплине на його фінансовий результат?

Задача 8

Банк "Г" формує інвестиційний портфель з 50% акцій та 50% облігацій. Акції мають очікувану доходність 10%, а облігації – 6%. Загальна сума інвестицій становить 1 000 000 гривень.

Яка буде загальна очікувана доходність портфеля через рік?

Задача 9

Клієнт відкриває депозит на суму 50 000 гривень на 2 роки під 8% річних. Проценти нараховуються щорічно.

Яка буде загальна сума на рахунку клієнта через 2 роки?

Задача 10

Позичальник отримує іпотечний кредит у розмірі 1 000 000 гривень під 12% річних на термін 15 років. Платежі здійснюються щомісяця.

Розрахуйте щомісячний платіж позичальника, використовуючи формулу ануїтетного платежу.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вдовенко, Л. О. Гроші та кредит: практикум: навч. посіб. 2010. 183 с.
2. Вовчак О. Д., Бучко І. Є., Костак З. Р. Гроші та кредит : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
3. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
4. Гроші та кредит. Підручник О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт [та ін.]. за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль. ТНЕУ. 2018. 892 с.
5. Гроші, банки та кредит: у схемах і коментарях : навч. посібник/ за ред. Б. П. Луціва. Тернопіль : Карт-бланш, 2020. 225 с.
6. Іванчук Н.В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
7. Фінанси. Л.О.Вдовенко, Н.Д. Фаюра, Н.М.Сушко: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 152 с.
8. Фінанси: підручник / Юрій С. І. та ін.; за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. 2-ге вид, переробл. і допов. Київ: Знання, 2012. 687 с.
9. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.
10. Фінанси: навчальний посібник. Н.Б.Ярошевич, І.Ю.Кондрат, М.В.Ливдар. Львів: Видавництво «Простір-М», 2018. 298 с.
11. Фінанси підприємств. Н.Д. Фаюра, Л.О.Вдовенко, О.М. Чухно, В.О.Клочковська, П.К. Бечко: навч. посіб. 2011. 343 с.
12. Гроші і кредит. Л.О.Вдовенко, Н.Д. Фаюра, Л.В. Гуцаленко: навч. посіб. К.: ФОП Корзун Д.Ю. 2013.186 с.
13. Фінансово-кредитний механізм діяльності підприємств : теорія та практика. Л.О. Вдовенко, Н.Д.Фаюра, В.І.Янчук та ін. Колективна монографія. ВНАУ. 2012. Вінниця.
14. Вдовенко Л.О. Депозитна політика банку як основа забезпечення стійкості й надійності ресурсної бази. *Інфраструктура ринку*. 2019. №27.С. 278-283.
15. Вдовенко Л.О. Кредитна політика системно важливих банків в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018.№11(39). С.73-83.
16. Вдовенко Л.О., Мороз К.М., Ковальчук Т.В. Грошово-кредитна політика НБУ та її вплив на банківську діяльність. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип.35. С.362-368.
17. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК. Навчальний посібник. Вінниця, ВНАУ. 2019.148 с.
18. Вдовенко Л.О. Проблеми агрострахування в Україні та шляхи їх вирішення. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. №4. С.20-34 DOI: 10.37128/2411-4413-2020-4.
19. Vdovenko L., Titov D. Decentralization reform in Ukraine - the basis of financial independence of territories and their development. *Economic development*

strategies: micro, macro and mesoeconomic levels: Scientific monograph. Part 1. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. 316 p. С.237-251.

20. Вдовенко Л.О., Вдовенко І.С. Фінансові аспекти розвитку підприємств аграрного сектора економіки: Монографія. Вінниця: ТОВ «Друк» 2022. 200 с.

21. Вдовенко Л.О. Фінансова безпека страхових компаній в умовах нестабільного ринкового середовища функціонування. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. Випуск 4 (37). С. 73-79.

22. Вдовенко Л. О., Тітов Д. В. Безпека підприємств аграрного сектора економіки: загрози та наслідки. *Агросвіт*. 2023. № 20. С. 16-22.

23. Банківська система : підручник / Крупка М.І., Андрущак Є.М., Пайтра Н.Г. та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів, 2023. 524 с.

24. Банківська система: навчальний посібник. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.

25. Банківська система: підручник ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.

26. Закон України «Про банки і банківську діяльність». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

27. Закон України «Про Національний банк України». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

28. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>

29. Кузнецова С. А. Банківська система. навч. посіб. К. «Центр учбової літератури». 2014. 400 с.

30. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене Постановою Правління НБУ 30.06.2016р. №351. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16/print1479389606687835>

31. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, затверджене Постановою Правління НБУ 17.09.2015 № 615. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>

32. Положення про ліцензування банків. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-18>

33. Стечишин Т. Б. Банківська справа. навч. посіб. Тернопіль.ТНЕУ.2018.403 с.

34. Про страхування: Закон України № 1909-IX від 18.11.2021р. (із змінами та доповненнями)

35. Про інвестиційну діяльність: Закон України № 1561-XII від 18.09.1991 (із змінами та доповненнями).

36. Про затвердження ліцензійних умов здійснення страхової діяльності: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України № 40 від 28.08.03 р.

37. Про затвердження Положення про порядок формування, розміщення та обліку страхових резервів з видів страхування, інших ніж страхування життя: Наказ КМУ № 3104 від 17.12.2004 року.

38. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: Указ Президента України № 1070 від 23.11.2011 р.

39. Алескерова Ю.В., Федоришина Л.І., Салькова І.Ю. Страхувальний менеджмент. Вінниця. 2019. 400 с.

40. Марценюк О.В., Польова О.Л., Руда О.Л. Страхування сільськогосподарських ризиків. Навчальний посібник. ВНАУ. Вінниця: Видавець ФОП Кушнір Ю.В., 2020. 380 с.

41. Мельник Т.А. Сибірцев В.В. Страхування: навч. Посібник. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

42. Плиса В.Й. Страхування: підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ: Каравела, 2019. 512 с.

43. Фецишин М.П., Попова Л.В., Кучерівська С.С. Фінанси страхових організацій: у схемах і таблицях: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2023. 228 с.

Додаткова література

1. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика : навч. посібник 3-е видання. К. : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.

2. Марценюк О.В., Руда О.Л., Буяльська В.М. Тенденції ринку банківських послуг в умовах воєнного стану та у післявоєнному відновленні України. *Агросвіт*. 2024. № 6. С. 134-142. DOI: 10.32702/2306-6792.2024.6.134

3. Руда О.Л. Банківський нагляд та його вплив на банківську систему України. *Агросвіт*. 2022. № 5-6. С. 15-23.

4. Руда О.Л. Концептуальні засади безпеки банківської таємниці. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

5. Руда О.Л. Сучасний стан банківської системи України та її конкурентоспроможність. *Ефективна економіка*. 2019. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>

6. Руда О.Л. Сучасний стан діяльності небанківських кредитних установ в Україні. Причорноморські економічні студії. Випуск 39. Ч 2. 2019. С. 84 – 88.

7. Руда О.Л. Штучний інтелект та напрями використання в банківській діяльності. *Ефективна економіка*. 2024. № 1. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2896/2932> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.50>

8. Руда О.Л., Марценюк О.В., Гусак Я.В. Валютний ринок та його регулювання в умовах війни. *Ефективна економіка*. 2024. № 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2896/2932> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.70>

9. Руда О.Л., Сучасні тенденції на ринку банківських послуг в Україні та їх вплив на фінансову діяльність банківської системи. *Агросвіт*. 2019. № 9. С. 25–31.

10. Тимохова Г. Б. Фінанси, гроші та кредит : посібник для ст.-ів ВНЗ. К. : Кондор, 2019. 592 с.
11. Вдовенко Л.О., Черненко О.С., Лісовська В.Ю. Фінансова спроможність страховиків в умовах реалій сьогодення. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2024. №8 (88). С.163-170.
12. Марценюк О.В., Руда О.Л. Діяльність страхових компаній в умовах воєнного стану та їх роль у післявоєнному відновленні України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 1 (67). С. 7-23. DOI: 10.37128/2411-4413-2024-1-1
13. Марценюк О.В., Руда О.Л. Гайдамашук Б.В. Особливості розвитку майнового страхування в Україні: реалії та перспективи. *Агросвіт*. 2024. № 10. С. 122-130. DOI: 10.32702/2306-6792.2024.10.122
14. Марценюк О.В., Руда О.Л., Кирилюк М.В. Стан та перспективи розвитку особистого страхування в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 14. С. 114-122. DOI:10.32702/2306-6814.2024.14.114.
15. Марценюк О.В., Руда О.Л., Олексієнко Є.І. Участь банків і страхових компаній у формуванні системи недержавного пенсійного страхування. *Ефективна економіка*. 2024. № 7. DOI:<http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.82>. URL:<https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/4258/4293>
16. Марценюк О.В., Руда О.Л., Перкун А.В. Сучасні тенденції формування ресурсного потенціалу страхової компанії. *Ефективна економіка*. 2023. № 7. DOI:10.32702/2307-2105.2023.7.42. URL:<https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1877/1894>
17. Martseniuk O. V. Current trends in the development of the insurance market of Ukraine in the conditions of european integration. *Colloquium-journal*. 2021. № 3 (90). Część 4. P. 38-47.
18. Martseniuk O. V. Current trends of autotransport insurance in Ukraine. *Економіка, фінанси, менеджмент : актуальні питання науки і практики*. 2021. № 2 (56). С. 94-107.
19. Martseniuk O. Trends in digitalization in the insurance market of Ukraine. In: *Digitalization and information society. Selected issues*. Publishing House of University of Technology. Katowice. 2022. Monograph 53. Part 3. P. 283-294.
20. Martseniuk O.V. Insurance medicine and medical insurance in the system of social protection of the population. In: *Financial mechanism in the system of economic vectors of development of Ukraine : Scientific monograph*. Riga. Latvia : Baltija Publishing. 2023. P. 169-191. ISBN: 978-9934-26-291-3 DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-291-3>
21. Марценюк О.В., Руда О.Л., Буяльська В.М. Тенденції ринку банківських послуг в умовах воєнного стану та у післявоєнному відновленні України. *Агросвіт*. 2024. № 6. С. 134-142. DOI: 10.32702/2306-6792.2024.6.134
22. Марценюк О.В., Руда О.Л., Перкун А.В. Сучасні тенденції формування ресурсного потенціалу страхової компанії. *Ефективна економіка*. 2023. № 7. DOI:<http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.7.42>. URL:<https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1877/1894>

23. Руда О.Л. Банківський нагляд та його вплив на банківську систему України. *Агросвіт*. 2022. № 5-6. С. 15-23.

24. Руда О.Л. Сучасний стан банківської системи України та її конкурентоспроможність. *Ефективна економіка*. 2019. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>

25. Руда О.Л. Штучний інтелект та напрями використання в банківській діяльності. *Ефективна економіка*. 2024. № 1. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2896/2932> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.50>

26. Руда О.Л., Марценюк О. В. Діяльність банків в системі протидії легалізації доходів одержаних злочинним шляхом. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-129>

27. Руда О.Л., Марценюк О.В., Гусак Я.В. Валютний ринок та його регулювання в умовах війни. *Ефективна економіка*. 2024. № 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2896/2932> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.70>

28. Руда О.Л., Сучасні тенденції на ринку банківських послуг в Україні та їх вплив на фінансову діяльність банківської системи. *Агросвіт*. 2019. № 9. С. 25–31.

29. Фінанси, гроші та кредит: Підручник. Ярошевич Н.Б. Львів: «Новий Світ- 2000», 2023. 414 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>

4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua>

5. Офіційний сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

8. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>

9. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com>

10. Онлайн-журнал Ліги страхових організацій України «Форіншурер». URL: <https://forinsurer.com/>